

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba« naročnina, reklamacije in inserati pa Upravništvu »Domoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Novo breme za kmeta.

Glasom § 6. zakona o zavarovanju delavcev se morajo pri poljedelskih podjetjih, ki uporabljajo naprave, gonjene z elementarno ali živalsko silo, po predpisih zakona zavarovati oni delavci, ki jim preti nevarnost od pogona.

Ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je naredilo dne 6. aprila 1925 sklep, glasom katerega se mora kolektivno zavarovati zoper nezgode razen strojnikov, kurjačev in vlagáčev tudi ostalo poljedelsko osebje, zaposleno pri mlatenju žita, in sicer na vsako konjsko silo po dve osebi.

Najodločneje protestiramo proti temu sklepu iz sledečih razlogov:

I. Zavarovanje zoper nezgode poljedelskega osebja, zaposlenega pri mlatenju žita, je razen strojnikov in vlagáčev čisto nepotrebno, ker temu osebju sploh ne preti nobena nevarnost, če dela samo odkazano delo. Ne poznamo slučajev, da bi se tovrstne nezgode sploh dogajale.

II. Zavarovanje dveh oseb na vsako konjsko silo je krivično. Po deželi razvite strojne zadruga imajo mlatilnice z veliko konjskimi silami, ki obenem čistijo žito. Ker veliko dela opravlja stroj, ni treba za postrežbo stroja mnogo osebja. Zato bi bile strojne zadruga prisiljene plačevati prispevke za več oseb, kot jih ima zaposlenih pri mlatilnicah.

III. Prizadene nas plačevanje teh prispevkov za letošnje leto tem bolj, ker sedaj se to zavarovanje nismo vedeli. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nam je naznanil ta sklep po izvršeni mlačvi in zahteval potrebne prijave. Na podlagi teh prijav pošilja plačilne naloge za prispevke v tem mesecu. Strojne zadruga ne delajo z dobičkom, zato postavijo ceno za uporabo strojev po resničnih stroških. Ker niso imele na vidiku stroškov za ta zavarovanja, nimajo nikakega denarja na razpolago.

Tem potom javno pozivljamo merodajne činitelje, da se zavzamejo, da se sklep ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev razveljavi, ker koristi blagajnam zavarovalnih uradov, kmetiskemu gospodarstvu, ki je že itak na robu propada, pa samo vkoduje. Več prizadetih zadrug.

Proti neznosni carini na kmetijske potrebščine.

Naši poslanci so na poljedelskega ministra naslovili sledečo zahtevo glede znižanja carine na kmetijske potrebščine, ki se morajo naročati v tujih državah:

Carinska politika, ki jo vodi sedanja vlada, je na veliko škodo našega narodnega gospodarstva. Z njo pa je še posebno težko prizadeto naše poljedelstvo.

Kmetijski stroji.

Nova carinska tarifa, čeprav jo narodna skupščina še ni sprejela, je začasno stopila v veljavo že z 20. junijem t. l. V ti tarifi je določena visoka carina posebno na vse predmete, ki jih kmet nujno potrebuje za svoje gospodarstvo, tako n. pr. na poljedelske stroje, kmetijsko orodje, umetna gnojila, semena, sredstva za uničevanje živalskih in rastlinskih škodljivcev itd. Posamezne carinske postavke so povišane od 50 do 300%. Naj navedem samo par prizorov! Dočim je sedaj na brus, vitel (gepel) in mlatilnice z enostavnim čiščenjem ni bilo nobene uvozne carine, je treba po novi carinski tarifi za en brus (60 kg) plačati 216 Din carine, za vitel 924 Din, za mlatilnice pa celih 3420 Din. Tako je tudi čezmerno zvišana carina še za druge predmete. Za žitni čistilnik n. pr. od 576 Din na 3456 Din, za slamoreznice od 480 Din na 720 Din, za visoke stiskalnice od 768 Din 1920 Din.

S tako carinsko politiko se mora ubiti vsak napredek našega kmetijstva. Izgovor, da je treba ščititi domačo industrijo, ne more držati, ker domači izdelki za enkrat glede kakovosti zaostajajo še daleč za inozemskimi, zraven pa so tudi cene zelo pretirane.

Galica.

Nova carinska tarifa je tudi za galico zvišala carino od 3 zlatih dinarjev na 12 zlatih dinarjev, torej za celih 9 zlatih dinarjev pri 100 kg, torej 108 papirnatih dinarjev. S tem ja našemu vinogradništvu, ki se že itak nahaja v kritičnem položaju, zadan najhujši udarec, ker je galica za vinograd nujno potrebna ter se mora uvažati vsled nezadostne domače produkcije.

Običajni izgovor, da se bodo posamezne carinske postavke mogle znižati pri razpravi carinske tarife v finančnem odboru kakor tudi v narodni skupščini, ne koristi prav nič, ker je popolnoma negotovo, kdaj bo zakon o carinski tarifi sprejet v narodni skupščini, kakor tudi nihče ne more reči, v koliko bo vladna večina hotela upoštevati zahteve in interese kmetijskega prebivalstva. Odklanjamo tudi izgovor, da se bo doseglo znižanje posameznih carinskih postavk pri trgovskih pogajanjih s posameznimi državami. Za sedaj je treba pibiti samo to. Galica se mora naročati že sedaj takoj, zanjo pa je predpisana v novi carinski tarifi uvozna carina 12 zlatih dinarjev pri 100 kg. Ravno tako mora kmetško ljudstvo tudi za vse zgoraj omenjene predmete, ki jih je primorano naročati iz inostranstva, plačati velikansko carino.

Ker taka politika uničuje razvoj našega poljedelstva ter naše kmetško ljudstvo, ki že itak ječi pod neznosljivimi davčnimi bremenii, tira na rob propada, čast mi je vprašati Vas, gospod minister:

1. Ali hočete voditi računa o opisanih žalostnih razmerah?

2. Ali ste voljni v zvezi z gospodom finančnim ministrom takoj ukreniti vse potrebno, da ministrski svet v smislu zakonskega pooblastila carino na vse one predmete, ki jih kmetško ljudstvo nujno potrebuje za svoje gospodarstvo, takoj izdatno zniža, oziroma popolnoma odpravi?

3. Ali hočete posebno za galico izposlovati takoj odpravo vsake uvozne carine?

4. Ali hočete izposlovati takoj za naše zadruga in kmetijske organizacije glede uvozne carine vse ugodnosti, ki so jih uživale do 20. junija t. l.

Prosim za odgovor v narodni skupščini.

Belgrad, 12. novembra 1925.

Anton Sušnik s. r. — J. Vesenjaj s. r. —
Dr. Jos. Hohnjec s. r. — Dr. Kulovec s. r.
Jos. Skoberne s. r.

Izdatnost, obile pene, neškodljivost napram tkaninam in nizka cena so vrline priznanega mila »Gazela«.

V Belgradu.

Italijanski fašizem v naši skupščini.

Povodom fašistovskih namenov v Trstu nad slovensko tiskarno so vse opozicijske stranke v Belgradu vložile ostrá vprašanja na zunanjega ministra. Naš poslanec dr. Hohnjec pa je v sijajnem govoru narisal vse krivice in preganjanja, ki jih morajo naši rojaki trpeti v neodrešenem ozemlju. Vsa tobornica je ploskala odločnim izvajanjem našega poslanca, samo radičevci so skušali motiti, kar pa so radikali sami preprečili. Zunanji minister je pri svojem odgovoru pokazal tak nepotreben strah pred Italijo, da je bilo celo vladne poslanke v dno duše sram. Rekel je, da italijanski napad ni bil izrecen napad na Slovence, temveč demonstracija radi namenovovanega atentata na Mussolinija. Izgovarjal se je tudi, da mu ni dopuščeno vmešavati se v notranje razmere tuje države. — Iz vsega odgovora se je razvidelo, kako zavojena je zunanja politika naše države. Po znanem dogovoru evropskih velesil v Lokarnu, kjer so se sprejela mednarodna jantstva za sedanje nemške meje, je Jugoslavija ostala osamljena; ne potrebuje je niti Francija niti Čehoslovaška, doseđanji največji prijateljici, ker imata svoje meje napram Nemčiji zavarovane z močnejšimi silami, kot je Jugoslavija. Zato je naš zunanji minister tako boječ, ker je — sam. Da je pa sam, je pa kriva naša vlada, ki še vedno neče nič slišati o močni Rusiji, ki bi bila naša najbolj naravna zaveznica.

Invalidski zakon sprejet.

Narodna skupščina je nadaljevala in končala z obravnavanjem invalidskega zakona.

Pri IV. poglavju je govoril naš poslanec dr. Hodžar, ki je pravno dokazoval, da bo ta zakon in sicer, slovenskim in hrvaškim namreč, več škodoval kot koristil. Ostro je prijel radičevce, ki so pustili invalide na cedilu, samo da se obdrže na vladi. Radičevci so se pri tem smejali, ko pa je poslanec Žebot udaril ob klop, češ, da se pri tako resni stvari, kot je invalidski zakon, nikdo nima nič smejati, so utihnili. Ampak: Pucelj in Prepeluh sta pa res v lepi družini!

Pri V. poglavju je govoril naš poslanec Klekl, ki je opisoval, kako se je izvajala agrarna reforma v Prekmurju. Dobil so zemljo razni magnati, invalidi pa, za katere je bila zemlja namenjena, so ostali po večini prazni. Ta zakon tega ne popravlja. Zato po svoji vesti ne more glasovati za tako postavu.

Ko je bilo obravnano še zadnje poglavje, je bil zakon sprejet. Proti so glasovali naši poslanci in ostala opozicija. Zakon ni nič zboljšán. Invalidi, ki so do zadnjega upali, da se bo zakon popravil, so silno razburjeni ter bodo vložili na kralja prošnjo za pomilostitev, ker so jih radikali in radičevci obsodili na smrt.

Draga obleka.

Carinska tarifa, ki davi zlasti naše kmete in delavce, se še vedno obravnava

v finančnem odboru. Pri galici je naš poslanec Pušenjak ostro nastopil proti carini, ki ta neobhodno potrebni predmet tako silno podražuje. Odbor je sklenil predlagati narodni skupščini, da se galica carine popolnoma oprosti.

Naši poslanci so tudi, kakor je razvidno iz današnjega uvodnega članka, storili potrebne korake za znižanje carine kmetijskim potrebščinam.

Ko je prišel na vrsto za naše ljudi zlasti delavce in kmete najvažnejši del, namreč carina na *manufakturno blago*, tedaj je zopet govoril naš poslanec Pušenjak, ki je opozarjal, da najširši sloji zahtevajo cenene obleke, da je treba znižati cene za obleko, kajti kmet mora pridelke ceneje prodajati kot prejšnja leta. Uradnik komaj životari, težko je prizadet vsled povišanja stanovanjske najemnine. Delavcem se znižujejo mezde. Vsled povišanja cen na carine se bodo cene oblačilnega blaga in obleke zvišale, ne pa znižale. Draginja bo rastla, ne pa padala. Vlada naj z ozirom na izdatke, znača davčna bremena in carine, to bo najbolj pripomoglo k pobujanju draginje. Zahteva, da se carine na surovine in oblačilno blago znatno znižajo.

Vladna večina pa teh predlogov našega poslanca ni upoštevala ter glasovala za predložene carine. Značilno je, da je radičevski poslanec Pucelj ušel domov, preden se je obravnavalo o tem predmetu.

Občinska avtonomija v skupščini.

Neštevilni razpusti naših občinskih odborov so našli v narodni skupščini glasen odmev. Ob priliki nekega opravičevanja notranjega ministra o tej zadevi je vsial naš poslanec dr. Kulovec ter v daljšem govoru ugotovil, da ni v Sloveniji še nikdar, odkar imamo občinsko samoupravo, vlada razpustila toliko občinskih odborov ter tako kršila občinske samouprave kakor za časa, ko je na čelu politične uprave sedanji minister Maksimovič. Še nikoli ni bilo razpuščenih toliko občinskih odborov in s tako malenkostnimi razlogi, kakor danes. Kakšni razlogi so bili merodajni za razpust številnih občinskih odborov? Zaman iščemo stvarnega odgovora v tozadevnih odlokih velikega župana.

Poslanec potem ugotavlja na posameznih slučajih, kako so bili obč. odbori razpuščeni, češ, da ne uživajo zaupanja pri ljudstvu, pri ponovnih volitvah pa je dobil občinski odbor še večjo večino. Takih slučajev je čez 40. Volitve se ne razpisujejo, čeprav določa zakon rok 6 tednov. »Zato vprašujem« — vzklika dr. Kulovec — »notranjega ministra, ali ve za one paragrafe občinskega reda, ki določajo, da se morajo v šestih tednih razpisati občinske volitve? Kljub jasnim tozadevnim odredbam pa se zakoniti rok šestih tednov v Sloveniji ne drži! Vsakdo, ki se ne drži zakonske odredbe, je pred zakonom odgovoren. Vse to delata veliki župan ljubljanski in notranji minister. Notranji minister trpi, da se gazi zakon, ljubljanski veliki župan pa zakon naravnost gazi.«

Na isti način je govoril naš poslanec Geza Šiftar o občinskih odborih v Prekmurju.

Kolo sreče se obrača.

Kdo ne pozna Pribičevića, kako vsemogočno je sedel svojčas na ministrskem stolcu. Gorje, kdor se mu ni uklonil. In zdaj? V narodni skupščini je te dni eno preveč zinil, eno tako, ki je vladno večino nekoliko zabolela. In glej ga spaka! Narodna skupščina ga je izključila od treh sej in mož se je moral odstraniti. Udarec je bil tako bridek, da so samostojni liberalci prišli prosit Davidoviča, Korošca in Spaha, naj ščitijo Pribičevića.

Vlada se krha.

V vladni večini je toliko nevarnega razstreliva, da bo kmalu prišlo do velikih eksplozij. Na eni strani se bije tih toda ljut boj med Pašičem in njegovimi nasprotniki v radikalnem klubu. Na drugi strani pa je vedno večja napetost med radikalno in Radičevo stranko.

Pašič nima v vladi toliko svojih ljudi, da bi vladni voz čisto po svoje vozil. Zato gre on za tem, da vse nezveste ljudi pomoče iz vlade ter jih radomesti s svojimi najzvestejšimi. V tem oziru je že prišlo do prve eksplozije. Prosvetni minister Vukičević je odstopil. Vendar se ne more še vedeti, ali ga je Pašič izrinil, ali je to začetek odkritega boja radikalnih nezvestnikov proti Pašiču. To bo pokazala bližnja prihodnost.

Radičevski ljudje pa so v vladi v tako žalostnem položaju, da je že Radiču samemu skrajno nerodno. Na eni strani se ljudem godi vsak dan slabše, na drugi strani pa sede radičevski ministri v vladi in so za vse odgovorni. V tem obupu je Radič začel napadati radikale, češ, da so ti krivi nevzdržnih razmer med ljudstvom, ker ne puste radičevcem nič delati. Obenem pa se Radič na vse strani trudi, da bi ga Pašič sprejel v vlado. Ta dvojna igra je radikale močno razburila ter ustvarila v vladi še bolj napete razmere. Vse pa je prepričano, da se tako stanje, pri katerem trpi vse ljudstvo, ne sme vzdržati. Zato vse hiti do rešitve: Pašič tišči v volitvi, ki naj prinese radikalom absolutno večino — volilo se bo namreč po balkansko — krogi, ki so proti Pašiču, pa silijo koncentracijsko vlado, ki naj državno krmilo enkrat zares v roko prime. Kdo bo zmagal? Ne vemo. Vemo pa, da je bil dr. Korošec silno nameten, da ni šel v tako vlado, v kateri bi se osramotil pred celim svetom. Zato so pa naši slovenski radičevci, Pucelj in Prepeluh, tako hudi nanj.

Pravijo, da Radič pride!

Radičevci listi trdijo, da pride Radič na shode v Slovenijo. Če ga ne bodo skrili kot veliko dragocenost vašim očem, pojdite ga vprašat:

Kam je položil »seljačko republiko«, »vsemu svetu diko«?

Zakaj je postal navdušen za centralizem in Vidovdansko ustavo?

Zakaj ni šel v Belgrad že l. 1921, da bi preprečil centralizem?

Kaj je delal pri boljševikih na Ruskom?

Kaj so naredili njegovi štirje ministri, odkar so na vladi?

Pod katero vlado so začeli na Slovenskem krave na cesti za davke jemati? Ali ne pod sedanjo njegovo?

Kdaj odstavi Šavnika, ki predpisuje pri nas davke?

Kdaj odstrani Pestotnika, ki prestavlja krščanske učitelje?

Dobro poslušajte, če bo kaj pobožen v svojih govorih. Strah namreč je začetek modrosti in začetek pobožnosti pri svobodomiselnih.

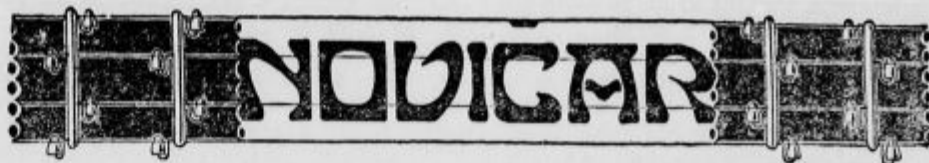
Volitve v delavsko zbornico.

Govori se, da so že razpisane volitve v »Delavsko zbornico«. Po pravilih in po zakonu o zaščiti delavcev imajo delavske zbornice velik pomen. Varovati imajo gospodarske, družabne in kulturne koristi delavstva. Če je taka zbornica pravilno vodena, je lahko velikanske koristi za delavstvo in za vso deželo.

Kdo voli? Volijo vsi delavci in nameščenci, moški in ženske, ki so zavarovani proti bolezni na dan razpisa volitev. Tako bo na Slovenskem za te volitve blizu 70 tisoč volilcev in volilk. Ta številka sama nam pove, kaj te volitve pomenijo.

Izvoli se 50 zastopnikov delavstva in 10 zastopnikov nameščencev. Izvoljen more biti samo, kdor ima volilno pravico. Glasuje se z glasovnicami, ki jo vsak dobi.

S tem opozarjamo vse, ki so zavarovani pri Okrožnem uradu za zavarovanje. Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

Velike povodnji.

Neprestani dež zadnjega tedna je zopet povzročil ogromne povodnji, ki so zlasti zadele Celje in okolico, Mursko Soboto in Zagreb. Težko prizadeti so tudi drugi kraji. Poročajmo po vrsti!

Velika Loka in Št. Lovrene. Temenca je prestopila bregove ter vso okolico spremenila v jezero. Vas Dobova je bila čisto v vodi. Ljudje so se vozili v velikih koritih. Ne dosti boljše je bilo v okolici Radohove vasi in Št. Vida. Železniški tir pri Birčni vasi se je pogreznil in vlaki le z največjo previdnostjo vozijo.

Celje. Potok Hudinja je tako narastel, da so bile v četrtek zjutraj vse ceste, ki vodijo v mesto, pod vodo. Posebno hudo prizadeti sta vasi Vitanj, Gaberje, Lava, Ostrožno. Voda je vdrla v kleti, hleve, hiše in shrambe ter uničila vse, zlasti ves živež. Vdrla je tudi v Westenovo tovarno in sicer tako hitro, da delavci niso mogli domov.

delavcev, da naj bodo pozorni. O teh volitvah bomo še pisali, da bo vsak vedel, kaj naj naredi. Noben naš glas ne sme biti izgubljen, da pokažemo, koliko je krščanskega delavstva. Opozarjajte na to tudi druge, ki so zavarovani, pa ne bero našega časopisja.

Pogasila je vse peči ter uničila surovine. Samo v tej tovarni je povzročila več kot en milijon dinarjev škode. Tovarna je morala svoj obrat deloma ustaviti, s čemer je že itak po povodnji prizadeto delavstvo še bolj udarjeno, ker je ostalo sedaj pred zimsko čisto brez živeža. Na teharsko polje je nanosila voda peska in gramoza, tako da je ozimina čisto uničena. Železniški promet od Celja do Maribora se je moral ukiniti, ker je voda spodjedla tir pri postaji Store ter je vlak skočil s tira. Celje je ostalo brez elektrike, šole so se zaprle, ker otroci niso mogli do šol.

Maribor. Drava je stopila tako visoko, da je vdrla v nižje ležeče hiše, kleti in ulice. Zlasti okolica glavnega kolodvora je bila pod vodo. Vlaki, ki bi imeli v četrtek zjutraj priti v Maribor, so vsi izostali. Na Progi Ponikva-Grobelno je več plazov zasulo progo. Vlaki so deloma obtičali v blatu, deloma so se vrnili.

Murska Sobota. Najhuje je prizadela visoka voda Prekmurje, zlasti mesto Mursko Soboto. Vse mesto je bilo pod vodo, ki je vdrla v hiše in vse uničila. Devet hiš je voda sploh odnesla, nešteto živine, zlasti prašičev je potonilo. Samo v bolnici, kjer je stala voda 2 m visoko, je potonilo 19 prašičev. Trgovcu Čehu, glavnemu založniku tobaka, je voda premočila ves tobak, tako da je čez 1 milijon dinarjev škode. Izvojni tvrdki živine in mesa Benko je voda zalila vsa skladišča. Gojence Martinišča je voda dobila med kosilom in so jih morali s čolni prepeljati na varno. Vsa nabrana živila je voda uničila, tako da so dijaki morali domov k staršem. Železniška zveza je pretrgana, edino telefon je še deloval. Begunce so morali namestiti po vagonih.

Tudi Veržej je bil ves pod vodo. Poštni voznik, ki je vozil pošto iz Murske Sobote v Rankovce, je utonil s konjem vred. Razen tega sta še dva utonila.

Poleg tega so prišla iz mnogih drugih krajev Slovenije poročila, kako silno je divjala voda, vdiral v kleti, hiše in hleve ter odnašala opravo. Zlasti hudo je bilo okoli Velike Nedelje in Ptuja, kjer železniški mostovi niso mogli požirati ogromne množine vode, ki je potem udarila v vasi ter jih poplavlila.

Zagreb. Sava je tako narastla, da je prodrla nasip, ki je bil zgrajen 1923 in takoj je bil ves del mesta, ki leži proti Savi, pod vodo. Zlasti hudo je bila prizadeta vas Trnje pri Zagrebu, skozi katero je drla Sava kot po glavni strugi ter so se videle iz vode samo strehe hiš. Poplavljen je tudi vas Horvati. Človeških žrtev k sreči ni bilo, ker so vsi pravočasno ubežali. Begunce je v Zagrebu krog 500, ki so brez

Ponosna sem

na svoje belo perilo.

Kdor hoče imeti enako snežno-belo perilo, mora uporabljati samo najboljša pralna sredstva. Tako sredstvo pa je samo „Gazela“-milo.

GAZELA MILO

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturalni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

strehe in vsega. Naselili so jih po šolah ter jim dele hrano iz vojaških kuhinj.

Tudi iz drugih držav z'asti iz Avstrije in Goriške prihajajo poročila, da je voda naredila ogromno škodo.

d Za poplavljenec v Sloveniji, ki so bili prizadeti po zadnji povodnji, so vložili naši poslanci nujen zakonski predlog, da se vlada pooblašča nakazati poplavljenecem v Sloveniji 25 milijonov dinarjev.

d Za prvo pomoč poplavljenecem zlasti v Prekmurju in na Štajerskem je po pre-dovanju naših poslancev nakazal notranji minister 200.000 dinarjev.

p Srb je pljunil. Dr. Žerjav pripove-tuje v Domovini, da je dal čitati »Kmetški list« nekemu Srbu, ki je ogorčeno pljunil in menil, da je toliko in takih sirovosti težko najti kje. No, kako bi ta Srb šele pljunil, če bi bral recimo samo — »Jutro«, ki je najbolj čifutsko-umazan list na Slo-venskem.

d Zanimivo otroško povest s slikami začnemo prinašati prihodnjic. Zgodba je polna smeha in burk, a vendar globoko vzgojna. Ne le otroci, ampak tudi odrasli jo bodo radi čitali.

d Pucelj za drage vžigalice. Vsakdo ve, kako so vžigalice drage. Tega ne občuti-tijo samo kadilci, ampak še bolj revne družine. V odseku finančnega odbora, ki razpravlja, koliko carine se naloži na kako blago, ki pride iz tujine, je naš poslanec Pušenjak govoril za znižanje carine na vži-galice, da bi postale cenejše. — In kdo je glasoval proti temu? Proti so bili srbski radikali, hrvatski radičevci in slovenski poslanec Pucelj. — Samostojni kmetje naj si dobro ogledajo tega svojega »prijatelja« kadar spet pride k njim.

d Vrnitev Slovencev iz Sibirije. Kakor poročajo belgrajski listi, je te dni dospel v Belgrad iz Sibirije neki vojni ujetnik Slovenec, po imenu Jerebič iz Rogatca. Jerebič pripoveduje, da je v tistem taborišču, iz katerega je ušel, še 1500 naših ujetnikov in da se jim zelo slabo godi. Pravi, da ga je zelo iznenadilo, ko je prišel na našo mejo in slišal, da je to nova država Jugoslavija, o kateri da naši ujetniki v Rusiji še nič ne vedo. V sibirskem taboru postopajo z ujet-niki zelo strogo; obdelovati morajo zemljo, za kar dobivajo hrano in obleko. Nastanje-ni pa so po barakah po 30 do 40 mož sku-paj. Nedavno so straže ubile več ujetnikov, ki so poskušali ubežati. Jerebič pripovedu-je tudi, da so jim ruske oblasti izjavile, da jih tako dolgo ne bodo izpustile in poslale domov, dokler Jugoslavija ne prizna Rusi-je, oziroma sovjetske vlade.

d Odločen nastop. Ne dolgo tega, ker so šli zastopniki naše narodne skupščine v Ameriko na zborovanje državnih zbornic vseh držav. Ob tej priliki so zastopniki na-še države obiskovali tamkajšnje jugoslo-vanske naselbine. Prirejali so se sprejemi in pojedine. Toda katoliških Slovencev ni bilo nikjer zraven. Sedaj pojasnjujejo to svojo odsotnost. In sicer pravijo: 1. ker ni bilo v zastopstvu narodne skupščine nobe-nega Slovenca, 2. ker slovenski jezik v ameriškem jugoslovanskem poslaništvu po-polnoma prezirajo, 3. ker se je z ameriškimi Slovenci, ki so bili poleti v domovini, od strani oblasti skrajno čudno postopalo

(Žalostna gora!), 4. ker jugoslovanska vla-da zapira katoliške šole v Jugoslaviji in 5. ker je jugoslovanska vlada preganjala ameriškano katoliško časopisje, ki je med vojsko toliko storilo za jugoslovansko pro-pagando. Jasen odgovor in moški!

d Kmetje! Noben naš zaveden somiš-ljenik naj ne bo brez koledarja naše Kmet-ske zveze. Za leto 1926 je izšel v posebno lepi obliki. Vezan je v celo platno in ima fin papir. Prinaša poleg navadnih koledar-skih stvari mnogo tabel in člankov. Pride-jan je tudi papir za razne zapiske. Cena je ista kot druga leta, 10 Din. Povprašajte pri zaupnikih na deželi, ki so ga dobili v raz-prodajo, takoj po njem. Zaupnike-razpro-dajalce pa prosimo, naj nam takoj pošljejo po položnici denar, ki so ga prejeli. Vsak takoj na delo! — Če bi koledarja kje ne mogli spečati, vrnite nam ga t a k o j. Kdor ga še želi, naj piše dopisnico na naslov: Jugoslovanska kmetška zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

d Čudno umevanje. Iz nekega kraja na Dolenjskem nam poročajo: Na občino je prišlo meseca avgusta vprašanje, ali je v občini kaj tobačnih nasadov. Ker tobač-nih nasadov v občini sploh ni, saj skoraj tukaj noben človek tobačnih rastlin niti ne pozna, je župan kajpada sporočil na srezko poglavarstvo, da v občini tobačnih nasadov ni. Slučajno pa je v nekem vrtu finančni organ našel par rastlinic. Te dni pa pride na župana od finančnega ravnateljstva v Ljubljani obsodba, da mora plačati kazen, takso in zapor, oziroma zopet denarna kazen, ker je naznanil, da tobač-nih nasadov v občini ni. Razglašla številke nekega srbskega zakona iz leta 1890. in »Uradni list« iz leta 1920. V »Uradnem listu« pa stoji samo, da se zakon iz l. 1890. razširja na celo državo. Kako naj župan pozna srbski zakon iz l. 1890? Ali naj žu-pan pogleda v vsak vrt svoje občine? Ali se naj par rastlinic, ki so se zasejale sam Bog ve odkod, o katerih še gospodar ni vedel, smatra za nasade ali ne? Končno, ali je župan na srezko poglavarstvo prav poročal ali ne?

d Nov gerent v Trbovljah. V Trbovljah je imenovan za gerenta g. Gustav Vodušek, šolski ravnatelj v pokoju.

d Odkod denar? V Belgradu je znašal proračun leta 1919 — 16 milijonov Din, za leto 1925 pa 252 milijonov.

d Dijaški štrajk. Povodom protiitali-janskim demonstracijam v Zagrebu, ko so demonstranti zažgali italijansko zsatavo, so zaprli nekaj akademikov. Nato so stopili zagrebški in ljubljanski akademiki-dijaki v štrajk in niso tri dni prišli nič v šolo. Zato je bilo tri dni na obeh univerzah čisto tiho.

d Knjige Družbe sv. Mohorja so doti-skane. Družba jih je že začela razpošiljati, in sicer v sledečem redu: Dobijo jih: 1. Krška škofija, 2. Italija, 3. Amerika, 4. ostale jugoslovanske škofije in razni kraji, 5. Lavantinska škofija, 6. Ljubljanska škofija. Kot redno izdanje dobil vsak član: 1. Kole-dar za leto 1926, 2. Slovenskih večernic 78. zvezek: V graščinskem jarmu, povest, spi-sal Fr. Jaklič, 3. Božji mejniki, povest, spi-sal Ivan Pregelj, 4. Apostoli Gospodovi (II. del), 5. Travnistva II. in III. del, pisal inž.

Jakob Turk. — Za doplačilo pa še dobijo: 6. Poljudno kemijo, spisala dr. A. Ratajčec in Fr. Pengov, ter 7. Solnce in senca, poljudne obrambne razprave o katoliški veri.

d Za zvezo Slovenije z morjem. Pri vladi so se zglasili prejšnji teden oboj-slanici iz Slovenije za zgraditev železnice Ljubljana—Sušak, ker je sedanja proga čez Karlovac predolga. Povedali so vladi, da Italija letno zasluži od Slovenije, ki mora izvažati preko Trsta in Reke, 156 milijonov dinarjev, nova proga pa bi stala 170 milijonov — torej bi bila že v prvem letu skoro plačana. Vlada je pokazala ume-vanje za ta predlog.

d 900 družin brez stanovanj. V Ljubljani so družine, ki so brez stanovanj, narastle od 700 do 900.

d Ponarejeni dvodinarski novci. — V prometu so se pojavili ponarejeni dvodi-narski novci. Barve so iste kakor pravi, samo malo debelejši in težji so in vrhu tega imajo na robu in po sredi vidno črto, po čemer se spozna, da so viliti v modelih iz mavea.

d Jaslice vseh vrst za dom in cerkev iz vsake tvarine so na ogled v trgovini K. T. D. (Ničman) v Ljubljani poleg Jugoslo-vanske tiskarne. Od najnižje cene 5 Din in naprej.

d Koledar Jugoslovanske kmetške zve-ze za leto 1926 naj kupi gotovo vsak kmet. Ločite pa dobro naš koledar od nasprotnega, ki ga je izdala njihova »Kmetijska ma-tica«. Naš se pozna po lepši in močnejši ve-zavi in finejšem papirju.

d Blagoslov Radičeve seljačke republi-ke. V Slavoniji je zadnje čase nastal cel pokret za selitev v Brazilijo. Ljudje prodajajo svoje imetje kar povprek, da se mo-rejo skupno seliti, za zelo nizke cene. Ven-dar pa ni mnogo kupcev. Kdor ima kaj de-narja, more poceni dobiti lepa posestva. Te dni se bo vas Mačkovec skupaj izselila v Brazilijo. Kot vzrok za izselitev navajajo previsoke davke, katerih ne morejo o prav-em času plačevati.

d Nesreča. Dne 8. novembra okoli 10. ure dopoldne se je dogodila na prelazu žel. proge v Zapricah nesreča, ki bi imela lah-ko žalostne posledice. Kmet R. iz Rodice je peljal s konjem čez progo ravno v trenutku ko se izza plota prikaže vlak. Konj je bil že čez progo, voznik pa je prestrašen planil z voza. Vlak je zgrabil voz, ga tiral s konjem vred kakih 8 metrov s seboj in zvrnil oboje v meter globok jarek ob prog, ter se na to ustavil. Razun strtega voza ni bilo druge nesreče.

d Umrj je v ljubljanski bolnici benefi-ciat v Vogljah pri Kranju, g. Matija Okorn v 51. letu starosti. Bil je celo svoje življe-nje bolehen in se vedno boril z boleznimi. Končno je podlegel. Večni pokoj njegovi duši!

Smrtna kosa. V Mekinjah pri Kamniku je dne 13. novembra umrl v visoki starosti g. Franc Plevel, zvest pristaš SLS. Bil je mož starih, kremenitih načel, globokoveren, ne-ustrašen, do skrajnosti značajan. Globino in velikopoteznost njegovega srca so poznali zlasti oni, ki so v potrebi potrkali na njegova vrata.

d Od vojaške prisege v smrt. Iz Luč na Štajerskem nam sporočajo: Pri nas so

bili sklicani na vojaško prisego obvezanci iz treh občin: Luče, Solčava in Ljubno. Med obvezanci je bil tudi Janez Robnik, p. d. Strugar, posestnik, gostilničar in trgovec v Raduhi 24. Ker se je po prisegi še nekaj časa zamudil tukaj, je moral ponoči prosi doma. V temi je padel v deročo Savinjo ter vtonil. Našli so ga drugi dan malo pod vasjo mrtvega. Bil je poštenjak, vljuden in postrežljiv mož. Pokoj njegovi duši!

d Dragi čevlji. Finančni organi so prijeli te dni na Sušaku neko elegantno damo, ki so jo že dolgo sumili tihotapstva, do živega pa ji niso mogli. Prišla pa je na pošto z velikim paketom in to priložnost so finančni organi izrabili in zahtevali, da paket odpre. V paketu je bilo 10 parov čevljev italijanskega izvora. Ker elegantna tihotapka ni vedela povedati, kako je prišla do teh čevljev, so jo obsodili na 12.000 dinarjev globe.

Avto padel v prepad. Te dni se je z avtom odpeljal s Cetinja v Južno Srbijo, kjer se je hotel naleteti kmet Savič. Z njim se je vozila cela njegova družina, broječa sedem članov. Na nekem ovinku med Cetinjem in Andrijevo je odvedovala zavora in avto je treščil v 15 metrov globok prepad. Šofer, Savič in njegov vnuk so ostali na mestu mrtvi, ostali so bili poškodovani.

d Tatovi. V noči od petka na soboto (14. t. m.) so tatovi obiskali trgovino Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju ob Savi. Vlomili so skozi okno na zadnji strani. Odnesli so razne manufakture v vrednosti 12.000 Din. O tatovih ni nobenega sledu. Če bi kdo ponujal sumljivo blago v prodajo v bližnji ali daljni okolici, se prosí, da ga javite orožništvu.

d Krvav roparski zločin v Aleksincu. V noči na 9. november so udri v Aleksincu štirje oboroženi roparji. Vlomili so v trgovino Katarine Jovanović in odnesli blagajno na svoj voz. Ropolanje voza je privabilo na mesto nočnega stražnika Rakovića, godca Brankovića in policaja Kostića. Dasi sta bila prva dva popolnoma neoborožena, so se vsi trije takoj vrgli na roparje. Toda roparji, ki so bili po številu in orožju močnejši, so ostali zmagovalci. Ubili so vse tri nasprotnike in odpeljali blagajno iz mesia. V nekem zatišju so potem blagajno razbili in si prilastili gotovino v znesku nekaj nad 5000 dinarjev. V mestu so odkrili zločin šele naslednje jutro, ko so našli na trgu ubite, nočnega stražnika, policaja in godca. Domnevajo, da je zločin izvršila roparska družba, ki ima na vesti podobne krvave razbojniške čine v Mladenovcu in drugod po Šumadiji.

d Zdravje. S 1. januarjem bo izšel kot samostojen list zdravstveno-poučni mesečnik »Zdravje«, ki je dosedaj izhajal kot priloga »Preroda«. Kakor v prvem letu svojega obstoja, bo tudi zanaprej prinašal aktualne članke o naših zdravstvenih razmerah in potrebah. Kakor doslej, bo širil pouk o osnovnih pojmihi higijene. V poljudni obliki bo dajal nasvete in navodila za pravilno higijensko vzgojo ter nauke za zdravo življenje. List bo obsegal 32 strani, cena mu bo letno 30 Din oziroma polletno 15 Din, je torej najcenejši mesečnik, kar je pa mogoče izpeljati le pri obilnem. Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

POLITIČNI ZAPISKI

p Dr. Korošec v Hercegovini. To nedeljo je imel dr. Korošec v Mostarju v nabito polni dvorani shod. Zborovalci so dr. Korošcu navdušeno pritrjevali. Prihodnje dni bo imel shode po vseh važnejših krajih Hercegovine.

p Ljudska stranka na Češkem je pri nedeljskih volitvah v državni zbor znatno napredovala. Natančneje številk, ki nam danes še niso točno znane, prinesemo prihodnjič.

p Upokojen veliki župan. Vlada je upokojila zagrebškega velikega župana, ki je radičevce, ker ni dovolj strogo nastopil proti demonstrantom ob priliki protiitalijanskih demonstracij.

p Radič zopet na dilei. Radičevci so z velikim veseljem naznanjali vesoljnemu svetu, da je prosvetni minister Vukičević zato odstopil, da napravi prostor Radiču. Pa glej jo smolo! Za zastopnika ministra za prosveto je imenovan minister vere Miša Trifunović, pristaš protipatišćevske struje. Kakor radikalni iz Radiča norce brijejo, v resnici presega že vse meje.

p Kako poroča »Kmetški list«. Da se »Kmetški list« v vsaki številki zaletava v SLS, smo navajeni. Ker mu vse skupaj ne pomaga toliko kot piščku, ki bevška v luno, mu navadno ne odgovarjamo. Tudi danes mu ne bomo odgovarjali, opozoriti hočemo samo naše bralce, s kakimi sredstvi delajo liberalni listi proti naši stranki. Neke pisatelj je v »Socialni misli« napisal članek, v katerem riše težke razmere našega kmeta. »Kmetški list« pa zavije, da trdi naša stranka, »da našemu poljedelstvu ni nobene pomoči več, da je treba zidati fabrike, v katerih bo naše kmetško ljudstvo delalo kot navaden mezdni delavec, popolnoma odvisen od tujega kapitala.« — Nikjer ni ne govoril ne pisal noben član naše stranke takih besed, pa pride takle list in si na celem izmisli nekaj, samo da bi mogel udrihati po SLS. Laž je bila vedno orožje vseh svobodomiselcev.

p Nova blamaža. Naša zunanja politika jo vedno večkrat zavozí. Baš ta teden jo je zopet izkupil pri Vatikanu, pri papežu. V Rimu je namreč zavod sv. Hieronima za vzgojo jugoslovanskih duhovnikov, zlasti Hrvatov. Zavod je čisto cerkven. Sedaj je papež odstavil ravnatelja, ker se leta ni mogel in ni hotel sporazumeti s Hrvati ter nastavlil drugega. Sedaj pa naše svobodomiselnost časopisje vladno in nevladno žene strašno gonjo, da papež nima pravice svojevoljno nastavljati ravnatelja, dasi je to po pravilih zavoda čisto nesporno papeževa zadeva. Vatikan se seveda za tako pihanje ne zmeni. In tako smo s svojim vpitjem tam, kjer je najmanj umestno, zopet za eno blamažo bogatejši.

nem številu naročnikov. Naročnike sprejema Uprava lista »Zdravje«. Ljubljana, Higijenski zavod kraljevine SHS.

PRI NAKUPU BLAGA se priporoča R. RUTNER, nasl., VRHNIKA.

PO SVETU

Naša vlada se opravičuje pred Italijani. V ogorčenju, ki je vsled italijanskega nasilja nad tržaškimi Slovenci, izbruhnilo po vsej naši državi, so v Zagrebu študentje zažgali italijansko zastavo in so na stanovanju italijanskega konzula razbili okna. Vsled tega je italijanska vlada zahtevala od naše vlade zadoščenja. Po naročilu našega zunanjega ministra je moral nato naš rimski poslanik ponovno k Mussoliniju, prosit oproščenja. Obljubil mu je, da bodo krivce zagrebških demonstracij strogo kaznovali. In res je naša vlada držala besedo. Takoj je dala zapreti študente, ki so sežigali italijansko zastavo in razbijali okna ter odstavila je zagrebškega velikega župana. Italijani se pa radi svojih nasilstev seveda niso opravičili. Korajžni Radič k vsemu temu molči in molči tudi k temu, da je vlada prepovedala spominske prireditve ob priliki petletnice, odkar se je v Rapallu podpisala pogodba, s katero so bil odtrgani naši primorski bratje od nas.

Preiskava radi nameravanega atentata na Mussolinija. Vse policijske in druge oblasti so na delu, da odkrijejo vse podrobnosti zarote zoper Mussolinija. Kot vodje zarote navajajo poslanca Zanibonija, ki ga imajo seveda zaprtega in generala Capello. Oba nameravajo postaviti pred vojno sodišče in jih bodo sodili po vojaškem zakoniku, ki predvideva za take slučaje smrtno kazen.

Volitve na Čehoslovaškem. V nedeljo 15. t. m. so se na Čehoslovaškem vršile volitve v poslansko skupščino in senat. Volilna borba je bila silno ostra. Za zupanje ljudstva se je potegovalo 31 strank s 3531 kandidati, ki so kandidirali za skupščinske poslance, za senat pa je vložilo liste 23 strank s 1540 kandidati. Torej je strankarska razcepljenost v Čehoslovaški še večja, kakor je bila ob zadnjih volitvah pri nas. Kakor so pri nas vse stranke najbolj napadale našo stranko, tako je tudi tam vsa gonja naperjena proti čehoslov. lidovi (ljudski) stranki, ki je poleg Hlinkove slovačke stranke edina braniteljica krščanskega ljudstva. Nasprotniki si izmišljujejo vse mogoče bajke o duhovnikih, samo, da bi pred ljudstvom očrnilli stranko, ki je pod vodstvom ministrov Šrameka in dr. Dolanskega vedno nesebično in pošteno služila narodu in državi. Toda, kakr vse kaže, bo ta stranka izšla iz volilne borbe ojačena in se že liberalci boje, da ne bi bil bodoči ministrski predsednik msg. Šramek. — O izidu volitev bomo poročali prihodnjič.

Sofijski župan umorjen. V Bolgariji so umori še vedno na dnevnem redu. Nedavno je bil umorjen Cankovov brat, ki je bil eden izmed socialističnih voditeljev. Te dni pa je neki oficir umoril sofijskega župana. Res, nesrečna dežela!

d Novo sredstvo, ki podaljša življenje vsem ljudem brez razlike je dognal neki zdravnik. Ob prehlajenju je predpisal redno pitje »Buddha« čaj in dosegel je uspehe.

NAZNANILA

n **Prosvetna zveza v Ljubljani** vabi zastopnike društev in knjižnic na XXVIII. redni občni zbor, ki se vrši 26. nov. 1925 v dvorani akademskega doma, poleg hotela Union. Zastopniki morajo imeti s seboj pooblastila od društva, ki ga zastopajo. Dan preje, 25. nov. se vrši *Prosvetni tečaj* s sledečim sporedom: od 10—11: Kmetška stanovska in delavska stanovska izobrazba; predava g. Gabrovšek. Od 11—12: Delo prosvetnih referentov in vzgoja voditeljev za društva; predava g. I. Tomazič, župnik. Od 2—3: Ljudske knjižnice in čitalnice; predava g. Poznič. Od 3—4: Društvo in družina; predava g. Jeraj, prof. iz Maribora. Zvečer ob 8 se vrši slavnostni *Krekov večer* v proslavo 60 letnice njegovega rojstva. Večer je zamišljen kot IV. Prosvetni večer, s primernimi deklamacijami, godbenimi in pevskeimi točkami. Slavnostno predavanje ima dr. Basaj. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. — *Polovična vožnja* je dovoljena in velja od 22. novembra do 29. novembra 1925.

n **Orlovska ekspozitura** v Novem mestu priredi štiri dnevni tehnični tečaj, na katerega naj pridejo okrožni načelniki. Obvezen je pa tečaj tudi za srenjske in odsekovne načelnike novomeškega okrožja. Tečaj se začne 19. novembra ob 8 zjutraj v Smihelu pri Novem mestu. Dne 24. novembra ob 8 se istotam prične tridnevni tehnični tečaj za naraščajske vaditelje, na katerega mora priti po en okrožni vaditelj vsakega okrožja, udeležiti na jse ga pa tudi srenjski in odsekovni vaditelji. Okrožja, srenje in odseki naj skrbje za udeležbo in naj takoj poročajo na ekspozituro številu udeležencev. Odbor.

n **Orli in Orlice v Predosliji** prirede 22. novembra ob četrtno na štiri v Društvenem domu v Predosliji telovadno prireditev s sledečim sporedom: 1. Kralj Matjaž (Alegorija). 2. Proste vaje članov (odsekovne). 3. Pesem Orlič (deklamacija). 4. Proste vaje članice (krožkove). 5. Pesem Makabejskih bratov (deklamacija). 6. Govor 7. Pota Orličev (deklamacija). 8. Tam nad jezerom (Simbolična vaja članov. Odsekovna). 9. Oj Doberlob (simbolična vaja članice, krožkova). 10. Skupina. 11. Brez zajtrka. (Šaljivi prizor.)

n **V nedeljo** 22. novembra ob 3 popoldne vpripori orlovski odsek na Ježici veseligrvo v 3 dejanjih »Križarska vojna«. Prijatelji smeja in vesele zabave najvljudneje vabljeni. Bog živi! Odbor.

n **V četrtek** 19. nov. t. l. na sv. Elizabete dan bo glavni občni zbor kamniškega prosvetnega okrožja ob 2. pop. v Kamniškem domu. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora; 2. poročila odbornikov; 3. poročila društvenih zastopnikov; 4. poročilo preglednikov; 5. volitve odbora, 2 preglednikov in 3 članov razodišča; 6. predlogi odbora in društvenih zastopnikov. — Vsako društvo mora poslati vsaj enega zastopnika. Važne zadeve!

n **Borovnica, Katol.** prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob 3 popoldne gledališko predstavo »Reka«. Prijatelji poštenega razvedrila iskreno vabljeni.

n **Katoliško prosvetno društvo** v Berkah pri Vrhniki priredi v nedeljo dne 22. t. m. igro v petih dejanjih: »Živa pokopana«, in sicer ob 15 in ob 19. Okoličani, pridite in pogledite zanimivo igro.

n **St. Jakob ob Savi.** Tukajšnje Prosvetno društvo ponovi v nedeljo dne 22. novembra ob 3 popoldne v društvenem domu igro »Na dan sodbe« ter šaljivi prizor »Junak«. Prijatelji poštene zabave vabljeni.

n **Stenski koledar** iz Amerike. Kdor bi želel imeti velik, 20 palcev širok in 28 palcev dolg stenski koledar, vsak mesec z drugačnimi slikami in velikimi številkami, ga lahko naroči takoj v Ljubljani pri Josipu Grošlju, uredništvo »Slovenec«, ali pa pri gospe Ceciliji Novak, Novi Udmat 3, pošta. Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

SIROM · DOMOVINE

JURKLOSTER.

(Solska drva.)

Dne 8. novembra je imel tukajšnji občinski odbor sejo, ki je bila radi baje ogromnega računa krajnega šolskega sveta precej burna. Se istega dne so se slišali iz ust nekaterih, zlasti pa v neki gostilni precej ogorčeni izrazi, ki so za našo šolo vse prej kot laskavi. Opazka: »Vemo dobro, kam zgine toliko drva ter pomenljivo pomežikovanje gotovih oseb je za šolo skrajno žaljiva. Radi tega bi bilo v interesu učiteljstva, da bi se v prihodnji seji občinski odbor obvestil, »kjec in »kolikoc si je kupil posamezni učitelj drv za lastno uporabo v letu 1925, oziroma ima že preskrbljenih za simo 1926. Na ta način se je na neki šoli gotovim obrekovalcem za vselej zavezal jezik in to naj se stori tudi pri nas, ker potem bodo vsi prepričani, da se porabi vse kurivo, ki stane res ogromno vsoto, le za šolske razrede. Sicer pa je krivda, da morajo Jurklosterčani plačevati za drva tako ogromne davke, drugod, ker v celi občini težko najdeš koga, ki bi prodal šoli drva kar najceneje. Cerkvi in šoli bi se lahko tudi kaj štrvalo.

RIBNICA.

(Nabirka za Jugoslov. Matice.)

Najboljši odgovor na zadnja italijanska nasilja so dali naši zavedni Ribničanje, ki so v nedeljo, na dinarski dan podružnice Jug. Matice, darovali za naše nesrečne zatirane brate 829 Din. V trgu samem se je nabralo 657 Din, po okoliških vaseh pa 162 Din. Hvala darovalcem in požrtvovalnim nabiralkam in nabiralcem! — Odbor podružnice Jug. Matice.

IZ SV. KRIZA PRI KOSTANJEVICI.

(Povodenj in drugo.)

V noči od 11. do 12. t. m. je med bliskanjem in gromom celo noč lilo. Posledice tolikega deževja so se pokazale precej sjutraj. Okrog 7. ure je začel naraščati potok Sušica, ki teče skozi Sutno in Sv. Križ. Narastel je do pol tretjega metra visoko. Voda je drla še po cesti do pol metra. Tako je bila vas prerezana v dva dela. Barbčevo brv je odneslo, Maroltov most pa so priklenili z verigami. Živino in prašiče so odvedli ljudje v višje ležeče kraje. Nekod še niso mogli iz hiš. Gledali so se na peči, če so v dobrem stanju, da bo treba bežati gori, ali pa na dile. V nekem kraju pride voda kar v peč.

Moste pri Ljubljani. Omenjenima lahko plačate naročnino po 18 Din za komad in koledar Vam bo poslan iz Amerike od firme A. Grdina in Sinovi. Kdor ima svojce v Ameriki, naj jim piše, da mu obenem očaljo Grdinov koledar ali pa naj sam piše in pošlje 18 Din na naslov: A. Grdina and Sons 6019 St. Clair Ave, Cleveland Ohio, Amerika.

n **Zupanstvo občine St. Rupert** pri Mokronogu razglašča, da se v št. Rupertu zopet oživijo in vpelejo živalski sejmi za govedo in prašiče. Prvi tak sejem se vrši v ponedeljek 23. novembra.

n **Škofja Loka.** Dne 25. novembra, na dan sv. Katarine, se vrši vsakoletni sejem za živino in poljske pridelke. Ker je ta sejem eden največjih v letu se opozarjate kmetovalci škofjeloškega okraja, da prizenete vso za semenj namenjeno živino ta dan v Škofjo Loko. Pripeljte pa tudi svoje poljske pridelke, zelje, krompir, sadje in drugo, ker boste le v Loku lahko in tudi najdražje prodali ter zamudili najmanj na času. Vabite se pa tudi mesarji in drugi kupci od blizu in daleč, da obiščete ta dan semenj v Škofji Loki, kjer boste lahko najugodneje kupili živino in poljske pridelke.

d **Zaupaj in vedi**, da je dobra kakovost pravega gospodinjskega mila »Gazela« dognana stvar. Stotisočem je neobhodno potrebno, zato se ga poslužuj tudi Ti!

d **Priporočamo** preizkušeno Hočevarjevo aromatično železnato tinkturo zoper slabo prebavo in za oslabele. Steklenica 20 Din. Od 3 steklenic dalje razpošilja samo lekarna Hočevar, Vrhnika.

Take povodnji že ne pomnijo dvajset let. V Sutni so imeli vodo v par kletah do stropa, kjer je baje nekje postavila celo kad zelja na glavo. Po travnikih je dosti peska. Ta dan je bil semenj v Bušeti vasi. Pravzaprav se ni vršil, ker je bilo le malo ljudi, kakih 20 glav živine in par trgovcev z zaprtimi štanti. Z druge strani je tudi Krka požarala svojo moč. Od Cerkelj ob Perošici in Bušeti vasi, kakor jezero. Dobro vsaj, da se je vse vršilo podnovi. Ponoči bi bilo precej strahu. — Tovornike vabimo, naj se kaj oglasijo po naših goricah. Dobijo dosti dobrega vina. — Central'em tudi pri nas kaže svojo moč. Davkov nikoli dosti, med ljudmi pa pomanjkanje denarja. Če bo šlo take naprej, slezemo do ušes v dolgove in pridemo na rob gospodarskega propada.

BLOKE.

(Odpis dohodnine.)

Poslanec Sernee je 31. maja pisal ministru finance radi odpisa davkov onim, ki so bili spomlad v Matuljah po uimi težko prizadeti. Ministrstvo pa mu je odgovorilo, da niso oškodovani prijavi škoda. Zupanstvo na Blokah je poročalo, da na Blokah ni bilo prošenj za odpis dohodnine. Ker ni bilo prijav, oziroma ker je zupanstvo poročalo, da ni nihče prošil za odpis dohodnine, pravi ministrstvo, da ni zakonske podlage za odpis davkov. — Malo več bi se že mogli oškodovanci potruditi za prijave. Če je zupanstvo kaj zanemarilo, naj Bločani sami presodijo.

GORICE.

(Delo v društvu.)

Naše prosvetno društvo je priredilo dne 25. oktobra Koroški dan s sledečim sporedom: Petje koroških pesmi, dve deklamaciji in predavanje č. g. Ant. Jermana, kaplana iz Križev, ki je pojasnil pomen koroškega dne in opisal krivice, ki se gode našim bratom v Korotanu. Za Jugoslovansko Matice se je ob tej priliki nabralo 173 Din. — Dne 22. nov. ima naše društvo svoj redni občni zbor in predavanje č. g. prof. Watzla iz Kranja: o dolžnostih in delu društvenikov v prosvetnem društvu. — Dobili bomo nove kulise ki jih pride slikat dne 23. nov. slikar Franc Merčun iz Biše p. Domžale. Prva vpriporitev s novimi kulisami bo mladinska igra »Teta iz Amerike« in obisk Miklavčev za naše male.

IZ DOBRNICA.

(Povodenj.)

Posledice dolgotrajnega jesenskega deževanja tudi pri nas niso izostale. Voda je poplavlila precejšen del našega rodovitnega polja in sili ponekod celo v hiše. Po nekaterih vaseh še več ni mogoče priti iz ene hiše v drugo. Iz kleti morajo ljudje umikati krompir, korenje, repo itd. Največja škoda je seveda na polju, ker bo ozimina pod vodo vsa pognala, tako bo jesensko delo popolnoma zastoj in bo treba nadomestiti s spomladno setvijo. Najbolj so prizadeti vasi: Gorenja vas, Dobrnice, Preska, Artmanja vas Korita in Vrbovec.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

(Društveno delo.)

Pričela se je zopet gledališka sezona. To jesen smo vpriporili dve igri: »Lumpacij Vagabunde« ter »Mlinar in njegova hčica«. Ker je zlasti poslednja ljudem ugajala, jo na splošno želje v nedeljo 22. novembra ponovimo. Vstopnice se dobijo v predprodaji v konzumnem društvu. — Z redno telovadbo smo tudi pričeli. Fantovski naraščaj telovadi ob nedeljah od 9.—10. ure, gojenke po 10. maši, Orlice po litanijah, člani pa ob torkih zvečer. Ker je danes orlovska organizacija tista, ki nudi mladini poštenega razvedrila, izobrazbe duha in srca in

I^a. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

o varuje pred razuzdanostjo in podivjanostjo, zato pozivamo starse, da vplivajo na svoje otroke, da pristopijo k orlovski organizaciji. Dober, pošten, nepokvarjen fant je v veselje staršem, pokvarjen in izprijen pa je nesreča za vse. Koliko pa orlovska organizacija koristi vojakom, vedo povedati Orlovjaki ki pišejo, da se imajo ravno orlovske organizaciji zahvaliti, da so bili obvarovani raznih klofut in udarcev. Le potem krščanskih organizacij bo postala naša mladina taka, kakor je bila pred vojsko. Bog živi! — Odbor.

BEGUNJE PRI LESCAH.

(Razno.)

Tukajsnje gasilno društvo si je v zadnjem času kupilo tudi novo brizgalno, katera pa bo šla v Podgoro, ker jih je oplašil zadnji požar. Se danes se ne ve, kdo da je zažgal. Nekateri hudomušneži pravijo, da skoro gotovo iskra od novovpeljane elektrike, kar pa seveda ne bo res. — Dežuje pri nas v malih presledkih skoro ves teden in so tudi vode vsled tega močno narasle.

OSILNICA.

(Občinske volitve.)

Komaj še ni nikoli zajca ujel. Gospodarska stranka ga je pa pri nas vendar-le pri občinskih volitvah 25. oktobra. Pa tudi komaj. Dobila je 9 odbornikov od 17. Pa še te le zato, ker po čudnem slučaju niso bile druge liste vse med seboj vezane. Pa to ni za liberalce nobena pridobitev. Zakaj od 95 glasov Gospodarske liste je nad dve tretjini naših prav odločnih pristašev, dočim so glasovi drugih list, 95 po številu, vsi last SLS. Gospodarska stranka je ta uspeh dosegla, ker se je nosilec Gospodarske liste resno dogovarjal za vstop v našo stranko in je šel prav v vsako hišo povedat, da je za SLS in da jo bo podpiral. Naši pristaši, ki so ga volili, so trdno prepričani, da bo besedo držal. Dr. Sajovic mu je sicer baje brzo'avno čestital in ga navdušil, češ: »Le tako naprej.« Pa bo dr. Sajovic opeharjen. — Toli hvalisane zmage, kakor jo razelaša »Jutro« za liberalce, v resnici ni, ker je večina odbora v taberu SLS. Tistim pa, ki ne morejo razumeti, kako je Gospodarska stranka dobila večino, povemo, da je skrivnost ta, ker je glavarstvo volitve preložilo od 13. oktobra na 25. oktober in to brez tehtnega vzroka. Zakaj deset kandidatnih list pred objavo ne bi hel smel vračati glavarstvu v popravek, in če jih je že poslal, bi bile morale biti takoj po istem potu vrnjene. Pa vmes vtičejo nekega sluga, da je zakasnil oddajo v popravek poslanih kandidatne liste na prsto, da je prekasno bila objavljena.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestvu, proti
poroštvo i. t. d.

Zakaj sadje gnije.

Vsi rastlinski in živalski proizvodi so bolj ali manj nagnjeni k pokvarjenju. Zlasti sadje in skoro vsi drugi vrtni pridelki, ki imajo mnogo vode in nekatere redilne snovi v sebi, se kvarijo na ta način, da gnijejo. Vsakdo pozna gnila jabolka, hruške ali kak drug sadež. Malokdo pa ve, odkod gniloba na sadju in na drugih pridelkih in kako se je ubranimo.

Gnitje ni nič drugega nego razkrajanje rastlinske snovi, nič drugega nego razpadanje dovršenega rastlinskega proizvoda. Toda to razkrajanje in razpadanje se ne vrši kar samo od sebe in brez vzroka, kakor preprosti ljudje navadno mislijo. Povzročajo ga temveč silno majhna, z golim očesom nevidna živa bitja, ki jim pravimo glivice in ki se naselijo izvečine iz zraka na živila. Tu se potem neznansko hitro širijo in množe in s svojimi pretankimi, nitkam podobnimi koreninami, preraščajo dotični sadež ter uporabljajo snovi — zlasti sladkor in beljakovine — za svoj razvoj. Obenem pa proizvajajo razne zopno dišeče in neokusne snovi, s katerimi odganjajo druge njim podobne razjedalce, pa tudi človeka. Gnilo jabolko izpremeni barvo, dobi neprijeten vonj in grenak okus, da ga ne mara niti človek niti žival.

Istočasno ko se glivice širijo s svojimi koreninami po plodovih, rode na površju seme, ki je tako drobno in lahko, da kot nevidni prah plava po zraku. Pravimo mu tros. Tros se nahaja prav povsod v neizmernem številu. Zlasti mnogo ga je v zaprtih, zatohlenem zraku, v prahu, po shrambah, na orodju itd. Jako je trdoživ in odporen. Ne ugonobi ga ne moča, ne suša, ne vročina, ne mraz, niti razni drugi zunanji vplivi.

Da pa more tros vzkaliti in da morejo glivice uspevati — torej razkrajati sadje, potrebujejo zadostne vlage in toplote. Ako jim manjka teh dveh pogojev, sicer ne odmrjejo, ampak njihovo delovanje se ustavi, gnitje preneha, dokler se razmere za njihovo življenje ne izboljšajo.

Iz navedenih podatkov iz življenja gnilobnih glivic prav lahko posnamemo praktična pravila za varstvo pred gnilobo.

1. Zatirajmo glivice in ovirajmo njih širjenje, kjerkoli in kadarkoli se nam nudi prilika! V sadovnjaku ne trpimo po tleh gnilega sadja. Otresimo in sklatimo z drevja vse gnile plodove, ki so obviseli po vejah (mumije)! Prav tako ali pa še bolj važno je, da sproti odstranjujemo vse nagnito in gnilo sadje iz shrambe in da pod nobenim pogojem ne trpimo gnilobe po posodah in na kupih v shrambah in okrog hiše. To so prava pravcata vzgajališča za gnilobne glivice. Pa ne na gnoj z gnili sadjem, ampak v — ogenj! V shrambah preganjamo gnilobne glivice s čistoto in zračenjem. Kjer je vedno vse čisto, pomito, pometeno in kjer je vedno čist zrak, tam ni mnogo glivic in zato tudi ne gnilobe. Huda sovražnika gnilobe sta apno in pa žveplo. V shrambah, ki so večkrat prebe-

ljene in kjer včasih zažgemo žveplo, glivice nimajo obstanka.

2. Skušajmo sadje obvarovati pred glivicami na ta način, da shranjujemo samo popolnoma zdrave plodove, ki nimajo ranjene kože, ali ki bi bili sploh načeti. Sadež je od narave precej zavarovano pred gnilobo. kajti na zdravi koži, ki je prevlečena z nekako voščeno prevlakom, tros ne more skaliti. Toda vsaka najmanjša ranica zadostuje, da glivica požene svoje kali v meso in gniloba je tu. Ne brišite sadje, ker s tem odstranite naravno obrambeno sredstvo s kože. Odstranjujemo pa iz sadne shrambe takoj vse nagnito sadje, ker gniloba se jako hitro širi z bolnih na zdrave plodove.

3. Ker pa trosov gnilobnih glivic tudi z največjo pazljivostjo nikdar ne bomo popolnoma zatrli, skušajmo vsaj ovirati delovanje glivic na ta način, da hranimo sadje v prostorih, kjer ni preveč vlažno in kjer je kolikor mogoče hladno. V suhem zraku se glivice ne morejo razvijati — sadje ne gnije. Prav tako popolnoma preneha njihovo delovanje pri toplini dveh do štirih stopinj nad ničlo. S primernim zračenjem se toplota sadne shrambe zlasti v zimskem času prav lahko tako uravnava, da se gnitje prepreči, pa sadje vendar ne zmrzne.

Ko bi se ravnali po teh migljajih, bi rešili na tisoče kilogramov dragocenega sadja, ki vsako zimo zgine po sadnih shrambah. To pa ne velja samo za sadje, ampak za vsak pridelek, ki je nagnjen k gnilobi.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja dne 10. t. m. Vrednost našega dinarja na svetovnem trgu je precej stalna. Tako je veljal na borzi v Curihu naš dinar 9 centimov 20 stotink, na katerem stanju se nahaja že precej mesecev. Na domačih borzah v Zagrebu in Belgradu so inozemski denar plačevali po teh-le cenah: 1 angleški funt šterling 274 Din, 1 ameriški dolar 56-45 Din, 1 nemška marka 13-45 Din, 1 švicarski frank 10-90 Din, 1 avstrijski šiling 7-98 Din, 1 francoski frank 2-30 Din, 1 italijanska lira 2-28 Din, 1 češka krona 1-68 Din, 1 bolgarski lev 0-42 Din, 1 rumunski lej 0-26 D, 10.000 mažarskih kron 7-96 Din.

CENE.

g Cene zlatu in srebru. Zlato in srebro stane v dinarjih: fino zlato 1 kg 37.800 Din, 1 kg finega srebra 1215 Din, 1 kg 80odstotnega srebra 1012 Din.

g Madžarska in ustalitev valute. Kakor poročajo iz Budimpešte, je madžarski finančni minister predložil parlamentu zakonski načrt o novi madžarski zlati ednici, ki naj se imenuje »pengo«. Pengo je razdeljen na 100 garasov (grošev).

g Tržišče jajc. Nakupne cene so: v Sloveniji 1.50—1.60 Din za 1 jajce; v Bački 1.35—1.40 Din, v Srbiji 1.40—1.45 Din za komad. Na drobno se v Sloveniji prodaja

žamci Vam
JAKOVI
PRIPINOVI
Potinska cikorija!

jajo jajca po okrog 2 Din za komad. Do-vozi so spričo pozne jeseni majhni. Po-vpraševanje na naših tržiščih je precejšnje, medtem ko je iz inozemstva malo povpraševanja, posebno ker je na mednarodnih tržiščih mnogo ruskega blaga.

g Mesne cene v Ljubljani. Za 1 kg govejega mesa so bile določene te-le cene: 15—19 Din, jezika 18—19 Din, vampov 18 do 10 Din, loja 7.50—10 Din, telečjega me-sa 17—20 Din, jeter 25—30 Din, svinjske-ga mesa 20—27.50 Din, pljuč 10 Din, slani-ne 25.50—29, masti 30—31 Din, šunke 35 do 37 Din.

g Ljubljanska blagovna borza. Vse tu navedeno blago se je prodajalo oziroma kupovalo na ljubljanski blagovni borzi po cenah na debelo za cele wagone, deloma postavljeno v Ljubljano, deloma naloženo na vagon na nakladalni postaji. Pšenica bačka na bački postaji 242 Din, pšenica prekmurska na nakladalni postaji 272 Din za 100 kg; ajda domača, naložena na slo-venski postaji, 265 Din za 100 kg; proso prekmursko na nakladalni postaji 215 Din. Koruza stara, naložena v Novem Sadu, 165 Din, na sremski postaji 175 Din, ko-ruza, umetno sušena, naložena v Vinkov-cih, 145 Din, oves, dvojnorešetani, naloženi na slavonski postaji, 170 Din, enak oves, postavljen v Postojno, 200 Din, otrobi, drobni, postavljeni v Postojno, 170 Din; fižol, beli, banatski, v vrečah po 100 kg, postavljen v Postojno, 273 Din, fižol, rjavi, enako 260 Din, fižol, ribničar, v Ljubljani 300 Din, prepeličar 300 Din, mandalon 350 Din; krompir, beli, franko prekmurska postaja 72 Din za 100 kg. Seno, sladko, stisnjeno, naloženo na štajerski postajah 75 Din za 100 kg, polsladko 60 Din; slama 50 Din.

g Položaj na žitnem tržišču. V zadnji dobi je žitna kupčija v glavnem neizpremenjena. Ker vlada na svetovnih tržiščih zastoj v cenah, se tudi naše tržišče ne more popraviti. Za izvoz prihaja pri nas vpoštev edino umetno sušena koruza, in to v malih količinah. Izvažajo se v Avstrijo, Italijo in bližnje kraje Bavarske. Cena novi koruzi je dalje nazadovala. Promet s pšenico je zelo slab, izvoz malenkosten. Po rži in ječmenu ni povpraševanja. Oves se v večjih množinah zahteva, zato mu je cena čvrsta. Nekaj več prometa je v beli moki, ki se tudi izvažajo. Po otrobih se malo povprašuje; cene padajo. Promet s fižolom je tudi omejen.

g Tržišče z lesom. Kupčija z lesom se te ne more prav dobro razviti, četudi se opaža nekoliko zboljšanja. Na ljubljanski blagovni borzi se je zadnje dni prodajal razne vrste les, postavljen na mejo (kjer ni to drugače označeno), in sicer za 1 ku-bični meter raznih vrst in mer po teh-le cenah; trami 390 Din, hrastovi hlodi 480 Din, jelovi hlodi na nakladalni postaji 225 Din; brzojavni drogi (smreka, jelka, bor) od 8—10 m dolžine na štajerski postaji 230 Din, breza od 10—30 cm, od 2.50—6 m dolga, na štajerski postaji 275 Din, jelove deske, 4 m dolge, raznih debelosti, III. vr-ste, konično rezane 445 Din, paralelno re-zane 480 Din na štajerski nakladalni po-staji; remeljni, 4 m dolgi, ostrorobi, na šta-jerski nakladalni postaji 520 Din. Bukova

drva, suha, na nakladalni postaji, za 100 kg 19 Din. Bukovo oglje, postavljeno v Po-stojno, 95 Din za 100 kg.

ZIVINA.

g Živinske cene v Ljubljani 14. t. m. Za 1 kg žive teže se je plačevala razna živina: voli prvovrstni 9.25—9.50 Din, voli rejeni 8.75—9.25 Din, vprežni voli 7.50 do 8 Din, biki prvovrstni 8.75—9.25 Din, biki rejeni 7.25—7.75 Din, krave debele 8.25 do 8.50 Din, krave rejene 7—7.25 Din, krave klobasarice 4—4.50 Din, telice de-bele 8—8.50 Din, teleta težja, debela 11 do 11.25 Din, teleta lažja 9.25—10 Din, teleta zaklana 13.50—14.50 Din, prašiči špeharji 14.50—15.50 Din, peršutarji 11 do 11.50 Din, zaklani prašiči 15—16 Din, ba-naški špeharji prvovrstni 16.75—17.50 Din, navadni 16—16.50 Din. — Ker se je izvoz živine nekoliko zmanjšal, so cene živini in teletom ponovno popustile. Tudi kupčija s prašiči se ne vrši tako gladko in živahno, ker je trg prenapolnjen in tudi južno deževno vreme zmanjšuje ceno, ob-enem pa se več blaga ponuja kot prejšnji teden. Kakor kaže, bodo cene šle še ne-koliko navzdol, dokler se zopet izvoz ne počivi.

g Živinske cene v Mariboru 10 t. m. Prignanih je bilo 11 konj, 12 bikov, 130 vo-lov, 421 krav, 7 telet, skupno 581 glav. Po-vprečne cene za kilogram žive teže so bile: debeli voli 7.75—8.75, poldebeli 6.25—7.50, vprežni voli 6.50—7, biki za klanje 5.75—8.25, krave za klanje 5.50—6.25, plemenske krave 4.50—5.50, krave za klobasarje 3.75—4.25, breje krave 4.75—5.50, mlada živi-na 5.50—8.25. Prodanih je bilo 196 glav, od teh 19 za Avstrijo, 16 za Italijo. Mesne cene v Mariboru so: govedina 10—19 Din za 1 kg, teletina 12.50—20 Din, sveže svinj-sko 22.50—30 Din za kg.

g Nazadovanje živinoreje v Jugoslaviji. Iz statističnih podatkov živinoreje je raz-vidno, da ta panoga v naši državi zelo naza-duje. Srbija je pred vojno izvažala letno 150.000 kosov žive živine ter mesnih iz-delkov v vrednosti dveh milijonov zlatih dinarjev, dočim se je sedaj iz cele države izvozilo komaj okrog 86.000 kosov. V pro-šlem letu je morala Jugoslavija celo uvažati mast. Kot eden glavnih vzrokov tega pojava se smatra nezadosten pridelek koruze v po-slednjih letih, odnosno dejstvo, da se je lanski obilni pridelek koruze rajši izvozil, ker se je izvoz boljše izplačal kakor upo-raba zrnja pri živinoreji.

RAZNO.

g Kmetijska podružnica v Trbovljah. Malo je dandanes kmetijskih podružnic, ki bi razvijale tako živahno delovanje kakor trboveljska, ki ji načeluje g. Kolenc. Pa tu-di večina odbora je zelo pridna in delovna, kar je pokazala že s prireditvijo živinske razstave. Sedaj je odbor te podružnice raz-pisal nagrade za zboljšanje hlevskih pro-storov, gnojišč in gnojničnih jam. Kdor želi dobiti tako nagrado, se mora že sedaj pri-javiti in opisati kake poprave namerava iz-vesti. Nagrada se bo pa določila šele tedaj, ko bo poprava izvedena in ocenjena po po-sebni komisiji, določeni od kmetijske po-družnice. Sedaj gre za to, da se živinorejci

tamošnjega okoliša v čim večjem številu prijavijo za te nagrade. — Prihodnje leto namerava podružnica zopet prirediti raz-stavo za plemensko živino: bike, krave in telice. — Pripoznati se mora odboru, ki je bil izvoljen pred nekaj meseci, da je dela-ven in se zaveda svoje naloge.

g Stanje posevkov oktobra 1925. leta. Po poročilu kmetijskega ministrstva je bilo v oktobru t. l. splošno stanje posevkov, ki so bili jeseni posejani, odnosno, ki še niso bili spravljeni, dobro. Žetev turščice je bi-la končana. Pridelek je zelo dober. Trgat-ve v vinogradih so bile zaključene. V se-vernih pokrajinah je pridelek slabše ka-kovosti, ker je tekom dozorevanja grozdja bilo hladno vreme. Vinogradi, v katerih so se trgatve vršile kasneje, so dali vino boljše kakovosti, ker je grozdje boljše do-zorelo. Pridelek v Dalmaciji je dober, ven-dar slabši kakor lani. Stanje živine jebilo v tem času povoljno. Krme je bilo dovolj. Kužne bolezni so bile razširjene le v posa-meznih krajih.

Berite naslednje knjige.

»Skrivnost najdenke.« Povest. Spisal Reimmichl. Založila Jugoslovanska knji-garna v Ljubljani. Cena broširanemu izvo-du 12 Din, vezanemu 16 Din. Ko so pred leti izhajale v »Domoljubu« Reimmichl-nove povesti, so pričakovali naročniki list s ta-ko nestrpnostjo, kakor nikdar. Tirolski župnik Reimmichl ima za ljudski okus ta-ko srečno pero, kakor malokateri pisatelj. Med najboljše njegove povesti spada brez-dvoma »Povest najdenke«, katero naj si nabavi vsaka ljudska knjižnica in kdor želi čitati lepe povesti.

»Srbska začetnica.« Za Slovence pri-redil dr. I. P. Založila Jugoslovanska knji-garna v Ljubljani. Cena 12 Din. Namen knjige je v prvi vrsti seznaniti nas s cirilico, ne samo da se naučimo čitati, tiskano in pisano cirilico, temveč da nas uvede knjižica tudi v začetno umevanje srbo-hrvaškega jezika. Omejuje se na najbist-veneje razlike med srbo-hrvaščino in slo-venščino.

»Zgodovinske anekdote.« Zbral dr. Vinko Šarabon. I, II, in III. zvezek. Za-ložila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena I. in II. zvezku po 16 Din, III. zvez-ku 12 Din. Skupaj vezanim zvezkom 60 dinarjev. Anekdote so poučne in zabavne, kratke dogodbe, ki so se povečini v res-nici dogodile in značijo v svojem jedru ka-ko posebno lastnost, izreden nauk ali kako posebno duhovitost, izzvenijo pa navadno razvedrilno, šaljivo in zabavno. Vsakdo, ki čita anekdote pride na svoj račun. Resen mož in veseljak, izobražena dama, kakor prirosta žena, mladenke in mladeniči, vsakdo dobi med anekdotami mnogo ta-kih, ki mu bodo posebno ugajale in ki bo-do uplivala poučno in blažilno.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10

GOSPODINJA

Varčna gospodinja pere samo z milom
»Gazela«!

Vzgoja.

SOCIALNA VZGOJA.

Človek je družabno bitje, to se pravi, ne more živeti sam zase, ampak je navezan na ljudi in stvari s/oje okolice od katerih prejema vsega potrebnega za telesno in dušno življenje. Ta odvisnost drug od drugega pa nam že zgodaj nalaga različnih dolžnosti, ki jih moramo izpolnjevati napram drugim, da jih v enaki meri izpolnijo tudi drugi nam nasproti.

Z eno besedo bi lahko imenovali te dolžnosti vse skupaj, z imenom ljubezen, medsebojna ljubezen, torej ljubezen do bližnjega, ki jo je Jezus postavil v isto vrsto z ljubeznijo do Boga. Ker pa je ta beseda tako širokega pomena in vsebuje toliko podrobnih dolžnosti, moramo le-te prav nadrobno ogledati, da bodo naše matere že zgodaj začele vzgajati socialno, t. j. v ljubezni do bližnjega.

Družabnost, t. j. skupno življenje zelo dobro upliva na razvoj duševnosti, zlasti čustvovanja. V občevanju z drugimi se zlasti lepo razvija otroška veselost, ki bi v samotni sploh ne prišla do razvoja. Saj vemo, kako čemerni in boječi so zapuščeni otroci, kako nerazumni in sitni otroci-edinci. Prvo zadoščenje za svoj družabni nagon ima otrok v občevanju z domačimi: z materjo, očetom, brati in sestrami. Kmalu se pridružijo tem še drugi tovariši in soigralci. Otrok zdaj po svojem nagonu izbere take, ki odgovarjajo njegovim zahtevam. S tem napravi že prvi korak v družabno življenje izven domače družine. Skrbno materino oko čuje nad tem prvim otrokovim korakom.

Otrok v občevanju s svojo okolico vidno pridobiva, telesno in duševno, ker ga baš to vzdrži v trajni gibčnosti. Male otroške glavice so kaj iznajdljive, ko si pripovedujejo svoje načrte; vsak si izmislí kaj novega in zato je igra tako živahna in raznolika. V sobi, na dvorišču in na vrtu iznajdejo vedno kaj novega in pri tem se uri opazovanje in presojanje. Bujna otroška fantazija ima sto in sto novosti ter dobiva od teh zopet nove hrane.

Kakor otrokova duševnost, pridobiva tudi otrokovo čustvovanje mnogo koristnega v občevanju z drugimi. Boječi otrok postane med pogumnimi tovariši tudi sam pogumnejši, mehkužen in občutljiv osramočen. Trmoglavcu se okolica kmalu upre in mora popustiti. Samoljubnež spozna morebiti v krogu svojih tovarišev prvič, da ni cel svet samo zaradi njega ustvarjen. Hudobnega prepirljivca kratko-

malo izključijo od svojih iger. — Na ta način ovirajo otroci sami marsikatero neuljudnost, pobijajo sebičnost, se uče prilagoditi se vedno novim zahtevam. Spoznavajo pa tudi vedno bolj, kako so drug od drugega odvisni ter se vedno bolj uživljajo v življenjski skupnosti. Čustvo prijateljstva požene že tu svoje korenine. Sočustvovanje v veselju in žalosti je kar splošno. Pri tem pa se goje same po sebi razne družabne lastnosti, ki si jih pridobimo nekaterikrat ogledamo.

Kuhinja.

Sladko zelje na laški način. Na debelo zrezano zeljnato glavo popari, operi v mrzli vodi in skuhaj napol v slani vodi. Kuhano odcedi in stresi v kozico, v katero si dala par žlic olja in nekoliko drobno zrezane čebule. Olje mora biti mrzlo. Posodo pokrij in duši približno 1 uro. Prideni tudi strok strtega česnja s soljo in ščep popra. Prilij par žlic juhe in par žlic zribanega parmezana sira. Daj kot prikuho na mizo.

Kostanjev pire kot prikuha. Skuhaj primerno množino kostanja. Skuhanega oluži in pretlači. V kozici razbela surovega masla, stresi pretlačen kostanj in praži približno toliko časa, kot se praži krompir. Nazadnje prideni par žlic vina. Ta prikuha se da h kotletom in divjačini.

Koštrunovo meso. Pol kilograma koštrunovega mesa popari in potem v olju z mrzlo vodo, da mu odvzameš neprijeten duh. Deni v lonec in prideni srednje debel koren, osnažen in na male koščke zrezan, potem srednje debelo kolerabo podzemljí o ali (rumeno kolerabo) in eno srednje debelo repo, oboje na koščke zrezano. Potem še prideni par listov zelja zrezanega na debele rezance. Vode nalij toliko, da je zelenjava in meso pokrita. Po enournem kuhanju prideni še par debelih, olupljenih in na kose zrezanih krompirjev. Radi boljega okusa prideni še malo kumine, lorbarjev list in vejico šetraja. Kuhaj še pol ure in jed je gotova. Zelenjavo stresi v skledo, meso razreži na kose in položi po zelenjavi.

Vrt.

Prezimovanje vrtnic. Čim bolj zlahtna je vrsta vrtnice, tembolj je občutljiva proti mrazu. Za zimo potrebuje varstva, odeje, da ji mraz ne pride do živega in je ne uniči. Ker so vrtnice različne po obliki, zato je njih zavarovanje za zimo tudi različno. Grmovke pokrivamo z listjem ali slamo. Vrtnice piramidne rasti obvezujemo, visokodebelne pa obvezujemo, zakopujemo v zemljo in jih pokrivamo. Čas spravljanja vrtnic za zimsko spanje ne sme biti pred drugo polovico meseca novembra, zakaj 4—5 stopinj R jim nikakor ne škoduje, še celo koristi jim, ker jih spravi v stanje počitka in jih utrdi, da lažje prezimijo. Prezgodaj spravljenе k počitku dalje poganja jo in zato zelo oslabe. — Grmovkam po-

strižemo rogovilaste izrastke, ostrižene veje in vejice položimo na tla in jih obtežimo z lesom, opeko ali kamenjem. Potem jih pokrijemo z listjem, slamo, mahom, žagovino ali z drugimi vrtnimi odpadki. Po vrhu naložimo vejevja in tješem kamena ali opeke, da veter ne odnese odeje. — Vrtnice piramidne rasti najprej porežemo, potem povežemo s trtami. Okoli njih natakemo količev, ki so nekoliko daljši kot povezana vrtnica. Med količe okoli povezanke natlačimo listja in vse skupaj povežemo v kopico. — Najboljša sprava za visokodebelne vrtnice je polaganje v zemljo in pokrivanje. Samo zamotane v dolgo slamo ali praprot v hudi zimi rade pozebejo, zato sama zamota ni priporočljiva. Zakopavanje in pokrivanje napravimo takole: Odrezano od kola pomerimo, kam bomo položili koš ali krono. Tam skopljemo tako veliko jamo, da se spravi nekoliko obrezana krona noter. Nato nasujemo toliko lahke prsti, da je koš popolnoma pokrit. Na vse to pa namečemo še listja, slame, mahu, praproti ali kakih drugih vrtnih odpadkov. Da ostane položena vrtnica v legi, v katero smo jo dali, jo pritrdimo k tlom z lesenimi kavljí, ali pa denemo kaj težkega nanjo. Prstena odeja je za občutljiva plemena najboljše. Bolj trdne vrtnice pa lahko pokrivamo z gori imenovanimi tvarinami brez zakopavanja v zemljo. Miši so sovražnice vrtnic. Bodeče igle smrekovih ali brinjevih vej odganjajo take škodljivce, zato naj se tam, kjer se je bati miši, pokrivajo vrtnice s takimi vejami. Na opisani način vse vrtnice brez škode prestanejo zimo.

Pokončevanje škodljivih mrčesov.

3. Ščurek.

Prav kot uši in bolhe je ogaben in nadležen tudi ščurek, povsod razširjen kuhinjski škodljivec. Podnevu se skriva v špranjah in zidnih razpokah, zvečer pa, ko ugasne luč, prileze iz svojega skrivališča. Stikajoč za hrano, se loti vsega, kar je kolikaj užitno ter onesnaži jedila, katera v nešteti slučajih tudi okuži. Tako prenaša nalezljive bolezni, predvsem tifus, grizo, drisko in kolero z raznašanjem strupenih bacilov. Loti se tudi usnja ter ga oglođa do škode.

Tudi ščurki se hitro razmnožujejo. Samica ne znese posameznih jajčec, marved po več skupaj, ki so zavita v kožnato mrežico. Samci imajo krila, dočim jih samice nimajo.

Ščurke pokončavamo na več načinov. Ponekod jih lovijo v nalašč za to napravljene pasti, kamor jim nastavijo mleka, jesa ali piva, ki jim diši ter jih privabi v prostor, iz katerega ne morejo iziti. Uničuje jih tudi boraks, zmešan z drobnim praškom za mrčes, kateremu pridamo nekaj sladkornega prahu. Ta zmes se dobro premeša in natrese v špranje in razpoke, pa tudi po ognjišču in povsod tam, kjer se nahajajo ščurki. Bolj učinkovito je fosforjevo olje, ki ga dobimo v lekarnah. Vlijemo ga nekaj kapljic na košček sladkorja ter ga položimo na pripravno mesto. Z njim pa

Priporoča se manufakturna trgovina

R. Miklauc („Pri Skofu“), Ljubljana

moramo zelo previdno ravnati in paziti, da po tem olju uničenih ščurkov ne pobirajo domače živali (kure, psi in mačke), ker se lahko zastrupe.

Izborna uničevalno sredstvo za ščurke je Sanitol, ki jih že v 3 do 5 odstotni razredčenosti takoj pomori. Priti pa mora z njim v dotiko, ker ga ne uživajo in beže pred njegovim vonjem. To napravimo tako, da potom ročne brizgalke vbrizgamo tekočino v špranje in zidne razpoke, kjer zatre tudi njih zalego in tako prepreči nadaljnji razvoj.

Odpravljanje ščurkov z odnašanjem v sosednja bivališča sloni na ljudski vraži ter nima nobene resnične podlage.

Gospodinja, skrbi za zdravo stanovanje!

Spet smo prišli v zimo z mrazom, vetrom in s snegom. Prva zahteva za naše stanovanje se nam zdi, da ga dodobra zavarujemo pred mrazom. V ta namen skrbno mašimo špranje pri oknih in vratih, da bi vendar ne prišel dober, sveži zrak do nas. In vendar so celo poletje samevale naše hišice in mi smo bili na prostem, na polju, na travniku, v gozdu in celo v nedeljo smo se rajši potegnili na vrt v senco, kakor pa da bi sedeli in počivali v hiši. Pa kako dobro smo se počutili celo poletje. Zdaj naj pa kar naenkrat pogrešamo dobrega zraka!

Svež zrak je za zdravje še bolj potreben kakor hrana in kjer ga ni, tam tudi hrana človeku ne tekne. Ljudje, ki prebivajo v prostorih, kjer je sprijen zrak, so blede in bolehní, čeludi imajo dovolj živčevja. Le pogledimo naše ljudi, ki delajo v tovarnah!

Kako pa se zrak spridi? Zrak se spridi, če dihamo v zaprtih prostorih. Z dihanjem se namreč porabi sveži zrak, na njegovo mesto pa prihajajo iz pljuč strupeni plini, v katerih bi se človek zadušil, če bi se nabrali okoli njega v večji meri in bi jih moral dalje časa vdihavati. Zato moramo naša stanovanja pridno zračiti, to je odpirati okna, da more sveži zrak prihajati v sobo, pokvarjeni pa odhajati. To stori gospodinja najbolje zjutraj pri pospravljanju, ker se čez noč zrak najbolj spridi. Zračiti pa je treba tudi večkrat čez dan, posebno pa še po jedi, da odide iz sobe tudi neprijetni duh po jedeh. Tudi zvečer je dobro prezračiti spalnico, ker je spanje mnogo prijetneje v čistem zraku.

Tudi pozimi je zrak za naše zdravje prav tako potreben kakor poleti; zato se moramo tudi pozimi držati popisanih pravil za zračenje. V zimskem času je zrak v naših kmečkih hišah še prav posebno pokvarjen, ker vse tišči okoli gorke peči in prebije cela družina večji del dneva v hiši. Umevno je, da gospodinja pozimi ne zračí kar cele ure, ampak je za to zadosti le nekaj minut. Mnogo hitreje in bolje se prezračí, če napravimo prepih.

Za sveži zrak skrbimo tudi, da smo zelo snažni in ne trpimo v hiši ničesar, kar ne spada notri. Zelo važno je, da si cela družina redno preoblači životno perilo, da nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

IZOBRAZBI

Protiversko časopisje.

Strup, ki počasi deluje.

V nekaterih krajih se dobe ljudje, ki uživajo strup kokain. Ima prijeten okus in trenutno poživí človeka. Posebna njegova lastnost je, da se ga človek tako navadi, da ga ne more več opustiti. In konec? Strup mu uniči v par letih živčevje in največkrat je konec norišnica. — Nekaj enakega je s tistim, ki bere svobodomiselnó liberalno časopisje. Tako prijetno piše, prinaša najbolj ostudno zgodbo in lepi zunanji obliki, vse novice iz najumazanejših hiš se zvedo iz takih listov. Zraven pa smešijo ti časopisi tiste, ki pošteno žive in hodijo v cerkev. Norčijejo se iz duhovnikov, iz cerkvenih obredov, iz molitve, tu pa tam pa tudi naravnost povedo, da je krščanstvo — po njihovem — neumnost. Kdor ta strup uživa, ga polagoma omami, se ga navadi in se mu uda. In konec? Sovražít začne vse, kar je svetega, začne živeti kot bere v takih listih in nesrečen je nazadnje sam in drugi, ki jih pohujšuje.

Ali je to proti veri ali ne?

Če takemu časopisu rečete, da je brezverski, navadno to taji kot gad noge. Taji zato, da bi tiste, ki so napol omamljeni, lažje obdržal. Toda pogledimo, kaj pišejo, da smo na jasnem, ali je to res proti veri ali ne. Par zgledov. Najbolj razširjeni svobodomiselni list je žerjavovsko »Jutro«. Letos 26. junija je zapisal ta list tako-le: »Bili so časi, ko je veljal nauk, da je človeku namen umreti in začeti drugo življenje, novo, posmrtno, ki je večno in ki je še-le pravo življenje. Šele v tem življenju je mogoče doseči blaženost, tu šele zavladava pravica. Pozemeljsko življenje se je smatralo le za pripravo za posmrtno življenje. — Danes spoznavajo vsi civilizirani ljudje te nazore kot veliko zablodo.« — Tu tedaj ta list proglašava za zablodo, za zmoto nauk Kristusov o posmrtnem življenju. Če je ta nauk zmota, potem je vsa vera neumnost. Pa bo še rekel tak list, da ne piše proti veri!

Drugi vzgled: Ko je bil v Ljubljani lansko leto Marijanski kongres, je isto »Jutro« zapisalo tako-le: »Ženska je dejansko najboljši objekt za ono slepo vero, ki lahko ustvarja ne le nebeško kraljestvo, marveč tudi kraljestvo tu na zemlji. Moški pa ve, ali pa čuti, da se je duh človeka v sobni in telesni toploti ne pari in ne kviri zraka.

Posebno škodljiva je v hiši vlažnost, ki povzroči raznovrstne bolezni, na katerih trpe pogosto odrasli in otroci celo življenje. Tudi za vlažna stanovanja je skoro edina pomoč, da gospodinja pridno zračí.

Skrbimo torej za dober zrak, saj je zastonj, da ne bomo iskale v boleznih, ki smo jih z malomarnostjo same zakriville, dragih zdravil po lekarnah.

veštva že zdavnaj obrnil ob bogoslovja k znanosti, da se proti tradiciji razvija razum in proti razodetju opazovana resnica.« — Toraj duh človeštva se je obrnil od bogoslovja, ki uči verske resnice. Moškega, ki bi še veroval, smatrajo liberalci za nekakega tepčka. Vera je k večjemu še za ženske.

Taka je pisava tega lista. Mogli bi navesti še mnogo zgledov, za danes naj zadostuje. Ali more kristjan naročiti ali redno prebirati tak list? Katekizem uči pri prvi božji zapovedi, da je greh proti veri: branje in razširjanje protiverskih knjig, časnikov in spisov.

Fantovski večeri v pismih.

III. Nikar prezgodaj čez spago!

Čuden naslov, kajneda! Pa ti bo kmalu jasen, če se spomniš nekoliko tega, kar sva zadnjič govorila o skupnosti v družini in misliš pri tem na svoje življenje.

Rekla sva, da je družina skupnost očeta in matere, skupnost otrok in staršev, skupnost bratov in sester, skupnost življenja pod isto streho.

Najprej skupnost očeta in matere in to po volji božji. Kot tako jo torej moraš priznati tudi ti, priznati zlasti v tem pomenu, da se ukloniš volji svojih roditeljev v vseh stvareh, ki so po volji božji, da jih torej spoštuješ, ljubiš, ubogaš. — Toda zdi se mi, da se večkrat oglašava v tebi drug glas, ki dobi izraza v besedi, češ: »Kaj bi se vedno držal matere za kinklo. Dovolj sem star, dovolj sem poskusil pri vojaki ali celo v vojski. Nehajte s svojo starokopitnostjo! Jaz že sam vem, kaj je prav; ni treba, da bi me še kdo posebej učil.« Morda še dodaš včasih ali celo večkrat svojim besedam poudarka z grdo kletvijo ali podlo povsko tako, da oče ali mati res vtihnejo.

Nedavno je prišel k meni oče, čigar roke so se tresle od betežnosti sivih let liki listom na topolu, pa mi pravi: »Gospod, ali veste, kaj mi je rekel?« Vprašaje sem ga pogledal. Očetu pa so pritekale solze, debele kot lešnik, in kot otrok je zajokal, rekoč: »Dejal mi je: Ti prokleti stavec hudičev!«

Fant! Ti izbruhí tvoje jeze imajo lahko v sebi nekaj zdravega; zato ne mečem z vso močjo kamenja nate. Leta so namreč prišla, ko boš moral prej ali slej stopiti na lastne noge. Zato je pač umestno, da tudi sam sodiš, sam ustvarjaš, sam postajaš odgovoren za svoja dejanja. Zoriš, doraščaš iz fanta v moža. In prav to moraš vedeti, da šele zoriš, zrel pa še nisi. Kar pa zori, to še vedno potrebuje opore, potrebuje vrtnarja. Tudi ti torej še vedno potrebuješ kažipota, svetovaleca, ki ti odpira pot v svet, potrebuješ prav v teh letih, ko vse vre v tebi, ko se ti ponujajo različni prijatelji, ko te mika in vabi svet s stoterimi vabami. In kdo naj ti bo vodnik in svetovalec, če ne po življenjskih skušnjah preskušeni oče in mati? Zato ne preveč proč od očeta in matere, ampak

ravno v teh letih še bolj v skupnost očeta in matere.

Rekla sva dalje, da je družina skupnost staršev z otroci. Iz te skupnosti si ti pravzaprav prejel vse, kar imaš: življenje, zdravje, stanovanje, vednost in znanje, dušne in telesne moči. Vse, kar imaš, so ti dali starši. Zopet pa je vprašanje, kako ti to staršem vračuješ. Danes si že krepak človek in morda precej zaslužiš na en ali drug način ali pa, če imate doma dosti dela, odrišeš pri svoji telesni moči za pet drugih pri delu. Ali pa to tudi storiš?

Žal, da se večkrat zgodi, da hoče ta ali oni fant še sedaj, ko sam služi, da naj ga mati redi, mu kuha in pere in sicer vse na stroške njenih bornih prihrankov, med tem ko hoče biti fant popolnoma neomejen gospodar svojega zaslužka. Tako se zgodi, da razmeče svoj zaslužek za potratno obleko, za cigarete, za godca in pijačo, za izlete in zabavo, med tem ko nima niti beliča ne za sol in petrolej, ne za moko in milo. In kolikokrat se zgodi, da doraščajoči fant skuša raztrgati skupnost s starši na ta način, da ob vsaki priliki grozi, da bo šel drugam delat in sebi služiti.

Fant moj! Tudi v teh tvojih težnjah je nekaj, pa le nekaj zdravega. Zdrava je namreč misel, da zgodaj začneš misliti na to, da boš moral prej ali slej biti sam svoj gospodar, da se toraj zgodaj učiš razpolagati s svojim delom in jelom in svojim zaslužkom. Prav je torej, da skrbiš sebi za obleko, da vlagáš v Čebelico, da si nabavljaš orodje in knjige, ki jih boš pozneje potreboval, da imaš izdatke za časopise, iz katerih črpaš svojo nadaljnjo izobrazbo, da se udeležuješ društvenih prireditev in izletov, ki te izpopolnjujejo v dobrem pomenu besede; ampak vse mora biti po volji božji, torej tudi v soglasju s svojimi skrbnimi starši. Tudi v teh letih se moraš zavedati, da spadaš v skupnost svojih staršev, da torej ki mizi, pri kateri obeduješ, prilagaš tudi svoj prispevek, bodisi z resničnim zaslužkom ali resnim delom svojih rok, da moraš torej staršem, zlasti, če so v potrebah, pomagati in voljno prenašati njihove slabosti.

Iz življenja katoliških mož in fantov.

Nedavno je nekdo večkrat ranil s kroglo kitajskega maršala Sin-Vriu-Siang. Smrtno ranjenega so odnesli v najbližjo protestantovsko bolnišnico. Tu ga je obiskalo več prijateljev, da ga tolažijo. Med drugimi je prišel tudi katoliški zdravnik Hon-li-theng, ki mora na žalost ugotoviti prijatelju, da zanj ni več pomoči. Obenem je zdravniku tudi znano, da je žena ranjenega maršala umrla kot katolikinja in da maršal ni ravno nasproten katoliški veri. Vpraša ga torej, če morda ne želi tudi on kot katolikan umreti, kar maršal radevolje pritrdi. V ta namen začne zdravnik svojemu prijatelju tolmačiti glavne resnice svete vere, ki so nujno potrebne za prejem sv. krsta. Med drugim mu tudi pravi: »Kajne, svojemu moralcu boš odpustil iz srca.« »Nikdar,« se odreže vmes brat umirajočega maršala. Takšen zločin še ne sme ne pozabiti in ne od-

pustiti. « Umirajoči pa pravi: »Postati hočem kristjan in kot tak umreti; krščanska vera pa zahteva, da odpustimo vsako, tudi največjo krivico. Odpuščam torej iz vsega srca in prosim Boga, da tudi meni odpusti. Po teh besedah zdravnik krsti umirajočega, ki kmalu nato ves srečen izdahne.

»Saj je človek kakor jaz!«

Mejaša Janez in Blaž bereta grozdje, vsak v svojem vinogradu. Janez je zvest naročnik »Domljubov«, Blaž pa nepoboljšljiv bravec »Domovine« in »Kmetškega lista«. Pomenkujeta se o veri.

Blaž: Sicer je pa duhovnik človek kakor jaz.

Janez: Oho!

Blaž: Kadar mi govori o Bogu, nebesih, o sodbi, ne vem, čemu naj mu verjamem - saj je človek kakor jaz.

Janez: Oho!

Blaž: In kdo mu je dovolil ukazovati, naj storim to in opustim ono? Mar ni človek kakor jaz?

Janez: Oho!

Blaž: Najhujše je pa to, ker hoče, naj se mu izpovem. Čemu naj poklekнем preden, ki je človek kakor jaz? Zakaj naj povem svoje grehe človeku, ki ni boljši kakor jaz?

Janez: Oho!

Ko napolnita vsak svojo brento, jo nečeta v hram. Prišedši iz hrama, Blaž nekoga pozdravi.

Janez: Komu si voščil dober dan?

Blaž: Županu, ki gre merit neko pot.

Janez: Saj je človek kakor ti!

Blaž: Res; a je iz naše občine.

Janez: Kljub temu je človek kakor ti! Molk. Blaž je v veliki zadregi. Krene v drugo smer.

Blaž: Si že dobil položnico za davke?

Janez: Že. Ne boj se: davkarija ne pozabi.

Blaž: Letos so mi za petdeset dinarjev zvišali davke.

Janez: In meni za osemdeset. Pa kaj to tebi?

Blaž: Kaj?

Janez: Od vseh poslancev na Kranjskem je glasoval za davke samo Pucelj, ki je človek kakor ti! In davkar je tudi človek kakor ti! Kdo naj prisili moža, kakor si ti, naj nese svoj denar v davkarijo, kjer so ljudje kakor ti?

Blaž: Če ne plačam, mi pošljejo bariča ...

Janez: Ki je človek kakor ti!

Zopet molk. Blaž je še huje v zadregi. Na cesti se zasliši voz.

Blaž: Zdravnik se nekam pelje.

Janez: Zdi se mi, da ni v trdni koži.

Blaž: Res je bolj bolan, ko marsikateri bolnik, ki ga kliče.

Janez: Bi ga ti tudi poklical, ako bi kaj obolel?

Blaž: Seveda.

Janez: Bi mu li razodel svoje bolečine?

Blaž: Seveda.

Janez: In bi se ravnal po njegovih nasvetih?

Blaž: Seveda.

Janez: Saj je človek kakor ti! Bolj bolan kakor ti!

Blaž: Vraga! Kaj vendar hočeš s tistim »saj je človek kakor ti«?

Janez: Ponavljam samo, kar praviš o duhovnikih.

Molče odideta in nadaljujeta trgatve. Nenadoma se Blažu posveti.

Blaž: Janez, to pa ni vseeno!

Janez: Zakaj ne?

Blaž: Zdravniku zato razodenem svoje bolečine, da me ozdravi. Pri tem mi je malo mar, če je sam bolj bolan kakor jaz.

Janez: In jaz se svojih grehov zato izpovem duhovniku, da mi ozdravi dušo. Pri tem mi je malo mar, če ima sam svoje grehe, da mi le moje odpusti!

Blaž: In davkov ne dam davkarju, ampak državi!

Janez: In če živim, kakor duhovnik uči, ne slušam njega, ampak Boga!

Blaž: In če pozdravim župana, storim raditega, ker ima neko oblast.

Janez: In če jaz spoštujem duhovnike, jih zato spoštujem, ker so namestniki božji! Znova kratek molk. Blaž je ves iz sebe.

Blaž: Ti si klerikalec! Ti si klerikalec!

Janez: Zmerjati znaš in psovati! Tega si se dobro naučil iz »Domovine« in »Kmetškega lista«, a pametno misliti ne boš nikdar znal, če boš take liste bral ...

Peter.

Spisal Jonas Dahl. Poslovenil Al. Pengal.

Zvečer smo prišli do najvišje ležeče pristave v Dirdalu. Celo svetlo noč je bilo mnogo hruma na cesti. Kmetje, hiteči na šentjanžev sejem, so dohajali s tovornimi konji in prelagali blago na dolge vozove, ki so jih vzeli v najem, zakaj od tu dalje je peljala vozna pot. Bil je vroč poletni dan. Imeli smo voz, a bilo je prav tako slabo voziti se kot hoditi. Solnce je vroče pripekalo na gole pečine in vrtinci prahu so nasičali ozračje. Vsakokrat, kadar smo se peljali po najožjih mestih mimo prepadov, smo srečavali črede živine, ki so jih gnali na gorske pašnike, velike črede, ki so prhale in mukale, ovce, krave in napol divji konji, da smo le čudežno ušli nevarnosti, pahniti sebe ali druge v pretečo globočino.

Končno smo prišli do morskoga obrežja, komaj je pravkar priplul parnik in zavil pristanišče v svoj črni dim. Zapazili smo mnogo ljudi na dolgi kameniti poti pod pečini in pravtako mnogo na parniku. A nekaj težkega in temnega je ležalo kot breme nad vsemi in v vseh; nekaj, kar je napravilo žarečo tišino še neznosnejšo.

Slišali smo o tem. Strašen umor se je pripetil blizu našega mesta. Splošno znana trgovca je nekdo zabodel z bodalom, med delom, pri belem dnevu, sredi mirnega mesta. Vsi so skrivnostno šepetali ali zrlji na bleščečo gladino morskoga zaliva in čim bolj se je na njej svetilo in isknilo, tem bolj smo strmeli vanjo, dokler nismo vsled bleska zaprli oči in zasanjali.

Čez eno uro smo sedeli v resnem pogovoru na poveljniškem mostu. Saje so padale na nas in iz kuhinje v spodnjih prostorih ladje se je dvigal težak vonj in legal na prsi. Klobuke smo potisnili kolikor moč goče globoko na oči in se tiho pogovarjali. Govorili smo, ali je upravičena smrtna ka-

zen ali ne in več drugih stvari. In ker je vsak navedel nekaj temnih slučajev, se je resnoba, ki se nas je polastila, še povečala.

»In ti?« smo vprašali našega prijatelja, lastnika neke tovarne.

»Ah da,« je odgovoril, »tudi jaz sem že nekaj doživel, kar se je danes zopet oživilo v mojem spominu. Saj vam lahko povem.

Ko sem prevzel tovarno, je bilo razširjeno med delavci strašno pijančevanje, vsled česar je nastal pri delu nered in po hišah veliko pomanjkanje. Najslabše pa je bilo, da je celo moj prednik zelo nezmerno živel in tako še povečal zlo.

Sklenil sem tedaj takoj izpočetka resno in krepko nastopiti in se niti za las umakniti težkočam, ki se mi bodo, kakor sem že naprej vedel, stavile na pot.

Najprej sem dal razglasiti delavcem svoj sklep. Vsakega, kdor se je upijani, sem dan pozneje poklical v svojo pisarno in mu prijazno, a resno razložil, da bo takoj izgubil službo, če se še enkrat upijani.

Nekaj jih je bilo kmalu odpuščenih, in to je napravilo tuintam nekaj strahu, čeprav ne dovolj.

Kmalu je prišel zopet eden na vrsto in bil je moj najboljši in najmočnejši delavec, ki sem ga kedaj videl, in poleg tega priden in dobrega srca.

Dolgo sem ga imel v svoji sobi; prosil sem ga in opominjeval, naj se varuje; povdarjal pa sem, da bo prihodnjic odslovljen, in sicer brez vsakega usmiljenja.

Tudi to ni pomagalo; Peter je padel in bil odpuščen.

Prihodnji teden sem slišal, da pije bolj in bolj, in v kakšni revščini se nahaja žena in dva majhna otročiča.

Nekega dne sem poslal družini dvajset kron; posledica je bila, da je prišla žena osem dni pozneje k meni in me goreče prosila, naj sprejemem njenega moža zopet na delo. Rekla je, da je trdno prepričana, da ga morem le jaz rešiti; tako bridko je jokala, da bi se mi bilo kmalu omehčalo srce, a trenutek pozneje se mi je zdelo potrebno, da ostanem stanoviten, če hočem doseči svoj cilj, in sem ji odbil prošnjo.

Ubožica! lahko bi ji bil dal za vsak slučaj nekaj podpore, pa četudi se mi je smilila, vendar nisem zapazil, da je bila popolnoma obupana.

Odšla je domov; skuhalo si je kavo s fosforjem in umrla.

Seveda me je vse to močno pretreslo; moja roka je bila vendar takorekoč zadnja, ki jo je potisnila v prepad obupa. Dal sem iz svojega žepa nekaj za otroke in iz tovarniške blagajne toliko, kolikor je bilo potrebno za pogreb.

Tako je preteklo nekaj dni, delo in pozabljivost sta blagodejno vplivala, da sem polagoma pozabil ta žalostni slučaj.

Nekega večera sem sedel v svoji pisarni, ki je bila na prostem za velikim skladiščem, kjer ni bilo v tem času nobenega človeka. Moje pisarniško osebje je tudi že odšlo, tako sem bil popolnoma sam.

Glasno je prištorkljaj nekdo po stopnicah, kmalu nato so se odprla vrata in Peter je vstopil tako hrupno, da mi je bilo takoj jasno, da je pijan. In vendar ne pre-

več: naglo in gotovo se je obrnil, zaklenil in vtaknil ključ v žep.

Vsak ključ po pomoči bi bil zastoj; okoli okoli je vladala smrtna tišina, le voda je šumela skrivnostno, bobnečo pesem. Moral sem premagovati strah, ki se ni zmanjšal, ko se je orjaška postava obrnila proti meni, šibkemu in slabotnemu možičku, rekoč: »Bil si neizprosno napram meni — sedaj hočem biti jaz neizprosno napram tebi. Vzel si moji ženi življenje, in sedaj sem prišel jaz, da vzamem tvoje.«

Nato je potisnil stol k mojemu, položil svojo kot kovaško kladivo težko pest na moje slabotne rame in me potisnil nazaj na stol, se vsedel meni nasproti, mi ostro pogledal v obraz in rekel s pretečim glasom: »Najprej napravi račun s svetom.«

Ne vem, kaj je bilo, da me je pri zadnjih besedah obšel svet mir; še sedaj ne vem. To pa vem, da sem odgovoril resno, brez strahu in mirno:

»Da, Peter, napraviva račun! Jaz imam dobro vest; storil sem, kar sem smatral za svojo dolžnost, in — če hočeš imeti na vesti moje življenje, sem v tvoji roki in sedaj sem pripravljen.«

»Umoril si mi ženo,« je Peter zakričal, a niti glas niti pogled nista bila več tako gotova, kot prej.

»Da sem storil to jaz? Čuj račun, Peter. Moral sem držati red med svojimi delavci, vsled delavcev samih in vsled sebe. Najprej sem te ljubeznivo posvaril in potem sem te le toliko kaznoval kot druge. Podpiral sem tvojo ženo, ker nisi ničesar več zaslužil, pošiljal sem tvojim otrokom denarja za obleko in preskrbel tvoji ubogi ženi, da je bila dostojno pokopana, ko je umrla. Vem, da je to pred Bogom le malenkost, s katero se ne morem hvaliti, a vendar dokazuje, da sem ji le dobro hotel.«

Skril je svoj pogled pred menoj in ustnice so mu zatrepetale. Tedaj sem položil jaz roko na njegovo orjaško ramo in nadaljeval:

»Če je kateri izmed naju umoril tvojo ženo, Peter, potem te mirnim srcem lahko vprašam, ali sem bil jaz ali ti? Nisem mogel in nisem smel ravnati drugače, pač pa, če bi bil ti drugače živel, bi živela ubožica še sedaj, ali ne?«

Pri teh besedah je skrnil Peter obraz v svojih velikih rokah in pričel močno ihteti. V svoji žalosti in pijanosti je ihtel dolgo, dolgo; prekinil sem ga in rekel:

»Peter, če imaš morilno orožje, daj ga meni!«

Iz žepa je potegnil železno kljuko od brusilnega kamna in jo podal meni. Nato sem ga potrkal po rami in rekel:

»Vstani in odkleni vrata, Peter!«

Storil je in v zadregi obstal pri vratih.

Odslovlil sem ga z besedami:

»Pojdi mirno domov, Peter, in zahvali Boga, da nisi postal morilec.

Zopet je zaihtel.

»Saj imaš še uboge, male otročiče, za katere moraš živeti. Jutri zvečer ob tem času prideš zopet lahko sem. Upam pa, da prideš trezen, in poizkusila bova postati prijatelja.«

Potisnil sem ga skozi vrata in še slišal, kako je omahujočih korakov šel po stopnicah in dalje po peščenem dvorišču.

Potem pa, ko je vse utihnilo okoli mene, po strašni duševni napetosti, sem se pričel tresti kot šiba na vodi, in nato se je še eden vsedel, zakril z rokami obličje in zaihtel.

Ko sem prišel domov, sem povedal ženi o dogodku, ki sem ga doživel, in nisem mogel drugače, tekkel sem v kuhinjo in tako so vedeli drugi dan vsi ljudje, kaj se mi je pripetilo.

Prišel je večer, prisluškoval sem v svoji samoti, a Petra ni bilo. Nič drugega nisem slišal, kot večno enakomerno šumenje padajoče vode.

Tem varnejšega sem se čutil v svoji moralčni premoči nad Petrom in sem šel takoj v temi v njegovo hišo. Smilil se mi je. Bilo je daleč le pet minut, a hoditi sem moral več kot četrt ure, zakaj večkrat sem moral tipati pred seboj in iskati, ker ni bilo nikake luči v njegovi hiši.

Končno sem našel vse, hišo, vrata in kljuko ter vstopil; srce mi je močno bilo, bolj iz usmiljenja kot vsled strahu. Bilo je temno v sobi. Svetil sem z vžigalicami in videl strašno sliko popolnoma strtega očeta, dva shujšana, stradajoča otroka in omstošen dom. Peter je ležal v postelji, z zlomljeno nogo. Njegova štiriletna hčerka je sedela ob njegovi strani in mu dajala vode in majhne skodelice, in najmlajši, dve leti star, ljubek otročiček, je ležal lačen in kričeč na očetovi postelji: »Mama, mama!«

Vtaknil sem vžigalice v žep, govoril z otrokoma, kolikor mogoče prijazno in jima obljubil, da prinesem še tisti večer jedil in pijače. Potem sem napravil račun s Petrom, ki je ležal potrč od strahu in sramote in skrbi. Priznal je, da je bilo žganje njegova poguba in mi je prisegel, da ga ne bode pil nikdar več. Več tednov je ležal; skoraj vsak dan sem ga obiskal v spremstvu svoje žene, ki je pomagala v marsikateri stvari. Oni trije pa so postajali vedno bolj veseli in prijaznejši do nas in mi do njih. Ko je Peter zopet ozdravel, sem ga seveda zopet sprejel v službo. Saj sem čutil: ni pravila brez izjeme.

Predstavil sem ga delavcem in jih spomnil, kako trdo je bil Peter kaznovan, in da je bila kazen, ki si jo je sam naložil, veliko resnejši opomin zanj in za vse, kot moja. Peter je s svojim trdim a dobrosrčnim obrazom resno pritrjeval, in solze so mu tekle po razoranih licih v črno, skuštrano brado.

Enajst let je preteklo in on še zdaj drži svojo obljubo.

Išče se fant za po Božiču, star 14 do 16 let, ki ima veselje do goveje živine (za kravarja). - Naslov: Ivan KURALT, valjični mlin — Domžale štev. 31. 7133

Menjalnica Reicher & Turk

Ljubljana, Prešernova ulica št. 44

kupuje in prodaja vse vrste valut kakor tudi srebrne krone po najugodnejših cenah. — Prodajajo se tudi srečke

Državne razredne loterije.

Razno.

Dojenčki. Lani je umrlo na Japonskem 1.300.000 dojenčkov, 50.000 več kakor leta 1923. Zlasti velika je umrljivost v velikih mestih, kjer ni skoraj nič zdravstvenih naprav.

Najstarejši zdravnik na svetu. To je bil menda Egiptčan Jem-Hetep, ki je živel okoli 4500 let pred Kristusovim rojstvom. Bil je zelo spoštovan, njegov grob je poleg kraljeve piramide, po smrti so ga po božje častili. 4000 let so bili njegov spomin in veliko bolnišnice je bilo imenovanih po njem.

Na sadniji. »Zelo mi je žal, da ne morem nič več za Vas narediti« je rekel sodnik obtožencu. — »Hvala lepa, gospod sodnik, pet let imam že popolnoma zadosti.«

Paprika. Dežela paprike je Ogrska. Letos so jo napravili 160 vagonov; 40 jih porabijo doma, 120 jih pa izvozijo.

Najgloblja točka morja. Do leta 1895 je veljala za najglobljo točko morja vrhina severovzhodno od Japonske, 8315 m pod morskno gladino. Tedaj so dobili še globljo točko pri otočju Tonga, vzhodno od Avstralije, 9427 m. Kmalu za njo je prišla 9636 m globoka točka severno od Avstralije, pri otočju Manani. Pred par leti so pa odkrili globok podmorski jarek pri otočju Filipini, vrhina od Japonske, ki sega na 9780 m globoko. Leta 1923 je bil na Japonskem znan hudi potres, ki je prav gotovo tudi morskno dno ob japonski obali temeljito spremenil. Kajti letos je tam neka japonska vojna ladja izmerila globino 9947 m. Še 53 m, pa imamo globino 10.000 metrov. Najvišja točka na zemlji je pa vrh gore Everest v Himalaji, 8882 metrov.

Kako merimo globino morja, in ko se je ustavil, minula, odkar so našli Amerikanci nov način, kako se meri globina morja. Dosedaj so jo merili s takozvanim lotom. To je železna ali svinčena utež, pritrjena na močni kabl. Lot so spustili na dno morja, in ko se je ustavil, so vedeli, kako globoko je. To merjenje je bilo drago, zamudno in težavno, posebno še pri velikih globinah. Sedaj pa merijo z zvokom ali glasom. Zvok napravi na sekundno v zraku 333 m, v vodi pa 1500 m. Če pod vodo ustrelim, gre pok na vse strani, tudi na dno morja. Tam se odbije in pride nazaj. Na ladji imajo dve pripravi; z eno ustreljajo, druga pa zaznava nazaj prihajajoči pok. Če pride zvok v 1 sekundi nazaj, je morje

Patrick A. Seehan:

Noulag.

Povest irskega dekleta.

»Res,« sem dejal, »natakar je sicer dober človek, razen če se napije limonade, ki mu ne prija, ker ima, kakor pravi, slab želodec in mu je zdravnik naročil, naj se varuje vseh sladkih reči. Toda meni se zdi bolje — če Vam smem svetovati — da poskrbite za kako žensko roko, ki Vam bo nekoliko ocedila, Vam postregla z zdravili itd.«

»Da, to sem tudi sam mislil,« je rekel. »Pa glejte, jaz bi nerad razžalil te dobre ljudi,« — te besede so pokazale, da je plemenito mislil in čutil — »ker so na svoj poseben način prav prijazni z menoj. In potem, Vaše ljudstvo, dragi gospod župnik, ni popolnoma... kaj naj rečem... ni zadosti vajeno...«

Slutil sem, kaj misli, nisem malo vzkipel.

»Kar se tega tiče,« sem dejal, »Vam morem preskrbeti tako spretno in snažno ženico, kakor se dobi v Chicagu ali Bostonu. Ona je revna vdova z dvema srčkanima otrokoma, ki ste ju že videli kdaj na izprehodu, in jaz Vas zagotavljam, da jo boste radi imeli.«

»Vdove so nevarne, gospod župnik,« se je nasmehnil. »Toda odkod je? Iz te župnije?«

»Ne,« sem odgovoril, »ni odtod. Menim, da je prišla sem s hribov tam okrog Glen-an-aara...«

Zazdelo se mi je, da je prestrašeno pogledal, kajti oči so se mu na široko odprle, da se je prikazala belota. Nekaj časa ni nič odgovoril in je samo odmaheval z glavo. Tedaj je dejal:

»Pustite to, gospod župnik! To ne gre, nikakor ne.«

Jaz sem se temu zelo začudil. Vedel sem, da pomeni Glenanaar Poljano krvi in da so tam nekaj stoletij pred Kristom izvojevali strašno bitko Tuathade-Danaans in, kakor se mi dozdeva, Firbolgs. In ali se ne imenuje še danes gorska reka, katere voda lesketa kakor jantar ali vino, Owen-an-aar, reka krvi? Toda kaj ima vse to opraviti z Amerikancem, ki se je vrnil domov v zadnjem desetletju devetnajstega stoletja? Toda o tem nisem več govoril. On je tako želel in s tem je bilo moje zanimanje končano. Sobo pa sva nekako uredila, celo brez pomoči umnega natakara.

Nekega dne, ko je že skoro popolnoma okrevaj, sem mu dejal:

»Bodite pripravljeni, dragi gospod, na ovacijo, kadar se boste pripravljali nazaj v Ameriko. Ljudstvo je Vaše veliko dejanje tako navdušilo, da si je vbilo v glavo, da Vam hoče prirediti nekako ljudsko demonstracijo v znak svoje hvaležnosti.«

»Upam, da ne pride od tega,« mi je odgovoril.

»Prišel sem le, da si stvari ogledam, da nekaj časa mirno tu ostanem in se zopet srečno vrnem.«

»To ne pojde tako gladko, dragi gospod. Povsod že opevajo Vašo slavo in so v ta namen oživili staro balado z naslovom: Življenje in čini Terencea Kaseya, slavnega borivca.«

Zopet se je zmedel in me pogledal s prosečim pogledom; tedaj pa se je nenadoma razjezil:

»Zakaj, za zlodeja,« je zavpil, »ne morejo človeka, kadar k njim pride, pri miru pustiti? Dozdeva se mi, kakor bi kak radovednež bil preiskal in prebrskal vso mojo preteklost ter mi jo zopet zalučil v obraz.«

Zelo sem se začudil, da je tako nenadoma vzklopela jeza sicer tako mirnemu možu. Še bolj sem se čudil namigavanju na njegovo preteklost. On je zapazil moje zmedenost in se je jasneje izrazil.

»Čujte, gospod župnik,« je dejal. »Ali ni Vaša dolžnost hraniti skrivnosti zase?«

»Da, nekatere,« sem odgovoril.

»Vse,« je rekel strastno. »Če bi si mislil, da more

duhovnik kaj izblebetati, bi mu ne zaupal niti pri izpovedi.«

»To je popolnoma resnično,« sem odvrnil. »Karkoli nam izročite kot skrivnost, se bo vestno ohranilo kot skrivnost, pa naj je karsibodi.«

»Tako sem si tudi jaz mislil. Nečem tedaj, da bi ljudje vedeli, kdo sem ali zakaj sem prišel. Zadnje mesece so natančno poizvedovali okrog, kdo sem. Ne vem, kaj imajo, za zlodeja, od tega. Podkupili so celo nesrečnega natakara, da jim pove ime z mojega kovčega in perila.«

»Šli so nekoliko predaleč,« sem odgovoril. »Vedno sem jim toliko zaupal, da se omejuje njihova radovednost na to, kar jim kdo pismeno sporoči ali sam razodene. V tej meri je radovednost celo neka čednost, ki v resnici izvira iz naklonjenosti.«

»Tega nikakor ne morem razumeti. Zdi se mi, da bi ti ljudje bolje storili, ko bi skrbeli za svoje lastne zadeve.«

»To je bil Vaš ameriški predsodek,« sem mu odgovoril, »ali bolje, staro anglosaško mnenje, zakaj vi, Amerikanci, ste, dasi tega sami ne veste, Anglo-sasi. Pripovedovali so mi, da more tam pri vas imeti človek dvajset let koga za najbližjega soseda in niti ne ve, kako se imenuje ali kaj zajtrkuje. Meni je to naravnost sebičnost. Vi se morate silno bati drug drugega, če na ta način varujete svojo skrivnost. Pa poglejte k nam! Če moja kobila izgubi podkev, ve o tem v štiriindvajsetih urah vsak mož, vsaka žena in vsak otrok v vsej župniji. Če grem v Cork, me vsakdo vpraša, kam grem in kdaj se vrnem. Če pokažem že najmanjšo nevednost o dogodkih v župniji, se ne bojijo reči, da sem puščavnik in da bi moral biti trapist. Če se rodi kje otrok, hočemo prav tako vsi vedeti, ali je deček ali deklica, ali je podooben očetu ali materi, kdaj ga bodo krstili... kako nazvali. Če kdo umrje, gre vse bdet k mrliču in med molitvami si krajšajo čas s tem, da poizvedujejo, koliko je zavpustil in kdo podeduje. Preden ga položijo v krsto, ga mora vsaka stara ženica v župniji še enkrat pogledati in mu popraviti obleko, da vidi, ali je kapuca prav naravnana; kadar ga spuščajo v grob, se začno vsi vneto pripraviti, če to vrše enakomerno. Slednjič pogleda še vsakdo na deščico, koliko je bil mrlič star, in nekateri odmahejejo z glavo, kot bi niti ob grobu ne bil popolnoma odkritosrčen o svoji starosti. Nato se z zadnjim pozdravom: »Bil je dober človek, Gospod mu daj večni mir!« razidejo, zadovoljni s svojo lastno dobroto. Jaz imenujem to krščansko ljubezen in naklonjenost, kateri je Vaša poganska nedružabnost popolnoma nasprotna.«

»Prav,« je dejal, mahnivši po tej pridigi trudno z roko, »toda jaz tega ne razumem. Vi ste čudni ljudje.«

»Morda smo res,« sem odgovoril nekoliko pikro, ker me nič ne razdraži tako kot čuvstvo vzvišenosti pri narodu, kateri bi se mogel skoro tisoč let učiti od nas. »Toda rečem Vam, da Vam je treba k nam še v šolo hoditi.«

»Da stvar hitro končamo,« je rekel, »jaz sem Terence Kasey!«

»Kasey, borivec?« sem prestrašeno zavpil, ko sem nenadoma zagledal pred seboj svojega idealnega junaka.

»Da, pa tega ne smete nikjer povedati, celo potem ne, ko odidem.«

»Gotovo, Vašo skrivnost bom sveto čuval. Toda — ali mi boste dovolili, da Vam stisnem roko?«

»Zakaj?« me je vprašal, umaknivši se nekoliko nazaj.

»Samo, da izrazim svoje občudovanje. Morate namreč vedeti, dragi gospod, da se Vas že dvajset let spominjam skupaj z junaki grških bajk, z Ajantom in Ahilom, da niti ne govorim o Martu in Hektoru iz znane balade. Ah, ko bi ljudje bili vedeli,

Tri želje

gotovo vsakega človeka se glase: zdravje, dolgo življenje in bogastvo; ali oboje poslednje moremo doseči le tedaj, ako posedujemo prvo, namreč zdravje. Zato je ravno sedaj pravočasen opomin, da se tudi neznatnih bolezni v vratu, pokašljeva-

nja, hripavosti, krčev ali nahoda in bolečin v udih ne sme zanemariti. Vedno in vedno slišimo hvaliti kot dobro bolečine olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum že skozi 27 let priljubljeni Fellerjev blagodišeči »Elsafluide«, tudi pri revmatičnih bolečinah. Močnejši in krepkejšega delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 veliki spec. stekle-

nici za 63 Din, 12 dvojn. ali 4 velike spec. stekle za 99 Din, 36 dvojn. ali 12 vel. spec. steklenice za 250 Din, že z zabojem in poštnino vred razpošilja po povzetju ali proti plačilu naprej lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 16, Hrvatsko. — Posamezne steklenice Elsafluida po 10 dinarjev v lekarnah in sorodnih trgovinah.

da ste Vi Kasey, ne vem, s kakimi častmi bi Vas bili obsuli. Godba bi Vam priredila vsak večer podoknico, vsak klub v naši grofiji bi Vam poslal deputacijo in skoro gotov sem, da bi Vam izročili lepo okrašeno addresso, kadar bi se hoteli vrniti pod zastavo »zvezd in trakov!«

On se je nasmejajal:

»Tedaj sem še srečno ušel. Toda, gospod župnik, še enkrat Vas spominjam na obljubo, da ohranite mojo skrivnost zase. Nihče ne sme vedeti, kdo sem in zakaj sem prišel.«

»Kar se prvega tiče, je vse v redu. Nihče ne ve, kdo ste, in tudi ne bo nihče izvedel, vsaj kolikor to mene zadeva. Kar se pa drugega tiče, ve vsak mož, vsaka ženska in vsak otrok v vasi, zakaj ste prišli.«

»Zakaj pa sem prišel?« je vprašal nemirno.

»Zato, da odpeljete s seboj kako irsko ženo v Ameriko. Saj vsako dekletce v župniji misli, da si njo izvolite.«

»Irci so od zlodeja,« je dejal in omažnil na blazine.

»O tem bi se dalo še govoriti. Po mojem mnenju so bolj angeli kot zlodeji. A za vsak slučaj Vam morem imenovati tukaj tucat deklet, ki bi se podale v najodličnejših hišah ob obali Hudsona in Mississi-

ppija. Jaz grem še dalj in trdim, da bi mogli iztakniti eno ali dve, ki bi celo krasile parket »bele hiše!«

»To ali nekaj podobnega sem že slišal od Vas, odkar sem prišel domov. Vi seveda pretiravate. Vi, dobri irski duhovniki, menite, da je Irsko središče vsega sveta. A ti dobri ljudje so prav slutili, dasi je stvar nekoliko drugačna. Nisem prišel na Irsko zato, da izgubim svoje srce, ampak da izbrisem iz njega sliko, ki je tu že dvajset let.«

»To je mogoče samo na en način, da namreč naslikate drugo preko nje.«

On je odmajal z glavo.

»Že marsikatera lepa slika je bila naslikana preko nje, pa nič ne pomaga. Ona podoba prihaja vedno na površje. Sledila mi bo do smrtne ure, razen...«

Tu je obmolnil.

»Razen, če jo vidim še enkrat, pa to ni verjetno. Upal sem, da se je spremenila in da se bom rešil one podobe, ko zapazim izpremembo. Če se pa ni izpremenila, tedaj si jo prihastim za vedno.«

»Dvajset let je dolga doba,« sem dejal, »in malo jih je, ki se v tolikem času ne izpremene.«

»Res je,« mi je odgovoril, »in zato obupujem.«

* Hiša ameriškega predsednika v Washingtonu

globoko 750 m, ker mora zvok na dno in nazaj; če pride nazaj čez 10 sekund, je morje globoko 7500 m; itd. merjenje je izredno hitro in lahko.

Mravlja najmočnejša žival. Poskusi so pokazali, da vleče mravlja lahko 800 kratno svojo težo. Če bi bili mi tako močni kot mravlja, bi moral vsak odrasli moški nesiti na plečih 50.000 kg, to je pet polnih železnih voz. Slon je pa s svojo velikostjo še slabši kot človek. — Tudi bolha je zelo močna; saj skoči 400-krat tako visoko kot je velika. Pa ti skoči 600 do 700 metrov visoko, če mo in mravlja pr dnevi-3, reši! Ko sta se nekoč bolha in mravlja prepirali, katera je bolj močna, je rekla bolha: »Jaz te psekam, saj celega moža vzdignem.« Če ga namreč ugrizne.

Orlavski Sa in!

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5.
Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLAGA** za **OBLEKE** Največja izbira svilenih **RUT** in **SERP**. — Postrežba solidna ter nizke cene.
Popolna oprema za neveste.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje **najugodneje**. - Vezane vloge obrestuje po dogovoru. - Podeljuje proti dobremu poroštvu osebne, trgovske in obrtne — posebno kratkoročne kredite.

142 KILOGRAMOV KRUHA — ŠTIRJE LITRI ALKOHOLA.

V Berlinu je velikanska pekarija, ki uporablja najnovejša iznajdba italijanskega inženjerja Andrusianija. Iz pare, ki se pri peki razvija, se da napraviti namreč alkohol. V pekarni so ugotovili, da dobimo iz pare, ki se razvije pri peki 142 kg moke, štiri litre 65—85 odstotnega alkohola.

d Novo sredstvo, ki podaljša življenje vsem ljudem brez razlike, je dočkal neki zdravnik. Ob prehlajenju je predpisal redno pitje »Buddha«-čaja in dosegel uspehe.

NAPRODAJ »PLAVČEV MLIN« pri št. Rupertu (Dolenj.). Mlin, žaga na turbine, stope, elektrika, hiša z vsemi gospodar. poslopji, vse nanovo urejeno. Polje, travniki, gozd, vsega ca. 19 oralov (arondirano). **Frančiška Perše, št. Rupert, Dolenj.**

Rerite na zadnji strani oznanilo »Popolnoma zastonj!« Tekstilbazarja ne smete prezreti, je v Vašo korist.

UČENEC za mizarstvo obrt se sprejme. — TOMO JEGLIČ, Komnagora 4, Trebnje.

BRINJE prvovrstno italijansko in hrvaško, ima v zalogi **L. KNEZ, LJUBLJANA, GOSPOVETSKA CESTA ŠT. 3.** 767

Ženske plašče (mantelne)

lepo moderno narejene ali pa blago za iste v vsel barvah, dobite najceneje pri **F. in L. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.**

Zobni atelje Ivan Hribovšek

ZAGORJE OB SAVI

se nahaja zopet v lastnem posloplju.

14 letni deček se želi izučiti mizarstva. Mizarški mojster dobi stanovanje v dečkovi hiši. Nadaljnja pojasnila daje dečkov varuh **JAKOB MEDLE, Vel. Brusnice št. 61.**

Razglas. Najceneje kupite lepo krušno moko kg 3 Din, koruzo star. 2.25 Din, otrobe domače luskinaste 2.20 Din, koruzo uvel. suš. 2.10 Din le pri **Adolf KERN, trgov. KRANJ.**

VAJENCA za kovaško obrt sprejme takoj **Matevž Štefančič v Grosupljem št. 47.**

Popolnoma zastonj vse to:

1 par močnih moških čevljev »VOIKA«, 1 flanelasto ali cefirasto srajco, 1 porhaste spodnje hlače, 1 svileno kravato in 1 par močnih nogavic »VOIKA«,

dobite, ako pridete sami kupit ali pa če naročite po pošti iz cenika v času naše **velike prodaje** od 20. novembra do 22. decembra t. l. eno fino in elegantno izdelano moško obleko za **900 Din.** Zagotavljamo, da je obleka **sama toliko vredna**, o čemer se lahko prepričate v ceniku, vse drugo pa je **zastonj.** V času **reklamne prodaje** od 20. novembra do 22. decembra je tudi **vse drugo blago po najnižjih reklamnih cenah.** — Vsakdo naj piše po novi **ilustrovani cenik** ali pa pridite sami v Ljubljano, k **TEKSTILBAZARJU, na Krekov trg št. 10.**

Novodošle ostanke prodajamo v prvem nadstropju za skoro **polovično ceno.**

OD DOBREGA — NAJBOLJŠE,
ZATO PA TUDI — NAJCENEJŠE!

iz ostravski trdi plavžarski

KOKS

v velikih kosih, svetovne znamke
»FRANZ-SCHACHT«
Silna vročina! — Za močne ognje!
Nadalje: nemški plinski mehki

KOKS

iz Porurja, sortiran orehovec, od 20 do
40 mm, naglo razvija vročino, za kova-
vače — pa tudi za domačo kurjavo;
ter dvakrat prani in sejani

Kovaški premog

iz Porurja, krasen grahovec, v veliko-
sti 8—15 mm, absolutno čist, še izdat-
nejši, kakor angleški!

Samo najodličnejše svetovne znamke!
EDINA ZALOGA V SLOVENJI!

D. CEBIN

Ljubljana, Wolfova 1/II Telefon 56

Poskusite enkrat in prišli boste še
stokrat!

Najboljša je zlata baterija „ZMAJ“

Anodne baterije
za »Radio«

Zarnice za
žepne svetilke

Tovarna za galvanične elemente in elektro-
tehniko d. z. o. z. Ljubljana Miklošičeva c. 17

ZLATO

imate v hiši, če
perete z
Zlatorog-terpen-
tinovim milom!

Da vpletemo Zlatorog-ter-
pentinovo milo tudi tam,
kjer se dosedaj še ni upo-
rabljalo, prečamo od
1. avg. t. l. v vsaki tisoči
komad tega mila pristen
zlatnik po 10 frankov. Do-
sedaj se je že mnogo zlat-
nikov našlo! Kupite Zlato-
rog-terpentinovo milo in
prepričajte se o njegovi
neprekosljivi kakovosti!
Mogoče, da najdete tudi
VI zlatniki!

Gospodinje, šivilje, obrtniki!

Dosedaj neprekosljivi
šivalni stroji „Köhler“

z 10 letnim jamstvom se dobe v najmodernejših
opremah za rodbina, šivilje, krojače in čevljarje pri trdnici

Iv. Auerhammer, Ljubljana, Kolodvorska ulica 3

Prodaja se tudi na obroke. Zaloga za Gorenjsko: Lovro Rebolj v Kranju

**Bolni na
pljučih.**

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi **UMET-
NOSTI HRANJENJA** ki je že mnoge rešila.
Ona pomaga pri vsakem načinu življenja, da se
bolezen hitro premaga. — Nočno potenje in kašelj
prestane, telesna tešina se poveča ter po splošnem
poapnenju olajša bolečina.

Resni možje

zdravniške znanosti potrjuje prednost moje metode
ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim
načinom prehranjenja, tembolje bo za vas

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere boste izbrali mnogo
koristnega znanja. Ker bo moj založnik izdal vsega
skupaj samo

10.000 komadov zastonj

in razposlal, pišite takoj, da se boste mogli tudi
vi prištevat v krog srečnih dobitnikov te knjige.

Naslov:

August Märzke - Berlin,
Wilmersdorf, Bruchsalterstr. 5, Abt. 869.

Častna izjava. Podpisani priznam, da sem
rekel nekoč meseca sep-
tembra 1925 proti Matevžu Šimicu pred njegovo
žago v Bodulah v pogovoru, da je bil Josip Osred-
kar v Italiji zaprt. Priznam, da je ta moja dolžitev
popolnoma neosnovana in brez vsake dejanske
podlage. Zato radevoljno prekličem isto, jo obžalu-
jem in se zavežem, povrniti mu vse dosedanje od-
vetniške tožbene stroške. — Ljubljana, dne
6. novembra 1925. A. Hafner.

Preselitev konjske mesnice

Vljudno naznanjam še enkrat, da sem

**PRESELIL KONJSKO MESNICO V LASTNO
HIŠO, PREČNA ULICA ŠTEV. 6,**

nasproti mestne kopeli.

Konje kupujem po dnevni cenah.

IVAN MARINŠEK, mesar v Ljubljani.

Kupim STARE CUNJE. — Ponudbe na upravo
»Domoljub« pod: »Stare cunje« štev. 7671.

za Miklavža

se najlažje zbere

različne izgotovljene oblečke, predpasnike, volnene
jopice, kape, triko-srajce in hlače, flanelaste
rjuhe, odeje, razno sukno za površnike in obleke
kakor tudi najboljšo kotenino ter vse drugo manu-
fakturno blago vedno cenejša kot povsod drugod

pri **F. in I. Goričar, »Pri Ivanki«**

Ljubljana — Sv. Petra cesta 29.

Pazite na naš naslov in št. 29 na Sv. Petra cesti,
ker le samo tam je prava trgovina »Pri Ivanki«.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Obalograph dobite ed'no le pri **LUD. BARAGA**, Šelenburgova ul. 6

Excella

najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt.

Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana,
Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolésa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

ŠPÉRNE KRONE

se najviše plačujejo. — ŠIVALNI STROJI, najboljši, 15 let garancija. Zahtevajte cenik. **BU-DILKE**-ure, natančne, 3 leta garancija. Samo pri **Jos. Šelovin-Cuden**, Ljubljana, Mestni trg št. 13.

Ali ste že poskusili?

staro, vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za prašiče, »**MASTELIN**«, zakonito zavarovana znamka. Z malim zavitkom za 12 kron se prepričate. Razpošilja **A. KOSEC**, Maribor, 3 in 5 kg po pošti, franko hiša, v zavitkih po 10 in 20 dkg. — Za trgovce 50 odstotkov popusta!

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom
na pride ali piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske obleke, parhet, flanele, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Skofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih).

Obstoj tvrdke blizu 60 let.

Kupujte vse Vaše zimske potrebščine za ženske in moške obleke pri stari, domači trgovini

pri „ČEŠNIKU“ Ljubljana, Lingarjeva ulica

kjer boste dobro in pošteno postreženi.

Velika zaloga sukna, štofa, kamgarna, dvojnega sukna za suknjiče. Velika izbira sukna, velurja, pliša, astrahana, žameta za manteljne, posteljne garniture, odeje lastnega izdelka, konjske koce, plahte, porhataste rjuhe, Oprava (bališč) za neveste in ženine. **Perje in puha** (samo češki izdelek). Najnovejše ogrinjalko, kocke: svilnate, volnene, žametaste, ženilaste rute in šerpe.

PREDIVO

kupuje vsako množino po najvišji ceni

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 31

MARIBOR — Vetrinjska ulica št. 20

KAMNIK — Štarna št. 4.

PO ZELO ZNIŽANIH DNEVNIH CENAH

si lahko nabavite raznovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke ter k temu spadajoče potrebščine, nadalje vseh vrst galanterijo kakor tudi specerijsko blago in železnino pri

R. Rutnerja nasl., Vrhnika

Na zalogi vse potrebščine za šivilje in krojače, katerim dajem popust. — Postrežba točna in solidna.

Najboljši
šivalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a

znamke
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vodi
Pouk v vsazenju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na voliko Telefon 918 Na malo

Ržena ŽIKA je samo ena!

To ve vsaka gospodinja, ki hoče imeti na rizi okusno, zdravo in redno kavo.

Zato zahteva v trgovini le

ŽIKO

v rdečem zavitku.

POZOR pred ponaredbami!

VELIKA

prodaja damskih plaščev
Trpešni športni Din 40,-, modni ševjot 50,-, Velour la 60,-, Velour lala 70,-, glatki sukneni 80,-, fini modno-sukneni 90,-.

MODELI

Velour s „Riberotje“ koso 1920, modno sukno s „Electrik“ 1:30, Eskimo Velour s Panterkanin 1650, najnovejši modeli: Quincilla Opusom 2000, v veletrgovini Štermečki, Celje, št. 19. Cenik zastoji. — Vsaki kupec dobi darovnico

Kdor hoče kupiti za spomlad dobro in solidno, se naj obrne na manufakturno in modno trgovino

„Podvelbom“
Češkuti & Zajc
Ljubljana, Start trg št. 3

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzoiav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000,—, vloge nad K 600,000.000,—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene šrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje amerišk'ih zapuščin.

POoblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.